

KUTADGU BİLİG'İN TRANSLİTERASYONUNA DAİR BAZI MESELELER (VIYANA NÜSHASI)

SOME ISSUES REGARDING THE TRANSLITTERATION OF KUTADGU BILIG (VIENNA GENERATION)

Arş. Gör. Dr. Melek ÇUBUKÇU

Çukurova Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi , Türk Dili Ve Edebiyatı Bölümü,
melek0134@gmail.com

Adana / TÜRKİYE

ORCID: 0000-0001-6821-2681

ÖZET

Bu çalışmada, Kutadgu Bilig'in üç değerli nüshasından biri olan Uygur harfli Viyana nüshası hakkında birtakım yazım meselelerine değinilecektir. Çalışmada Kutadgu Bilig'in Viyana nüshasından hareketle, Reşit Rahmeti Arat'ın okuyuşunda ve tarafımca yapılan okumada ortaya çıkan farklı yazım özellikleri tespit edilecektir. Bu farklılıklar ünlüler ve ünsüzler olarak iki farklı grupta değerlendirilecektir. Bu çalışma için öncelikle, Reşit Rahmeti Arat'ın üç nüshayı da kapsayan metin yayınından Viyana nüshasına ait olan kısımlar çıkarılmış ve Viyana nüshasına özgü bir metin oluşturulmuştur. Bunun için gerek metinden gerekse dipnotlardan faydalanılmıştır. İkinci okuma ise Arat'tan tamamen bağımsız olarak, tarafımca, yalnızca nüsha dikkate alınarak yapılmıştır.

Verilen örneklerden ilki Reşit Rahmeti Arat'ın Kutadgu Bilig Metin yayınından alınmıştır. İkinci kısımdaki örnek ise kelimenin yazımının uygun olduğu düşünülen biçimidir. Verilen örneklerin yanına sırasıyla, kelimenin ait olduğu nüsha, sayfa sayısı, beyit ve satır numarası eklenmiştir.

Ünlülerin tamamı için örnekler tespit edilmiş olup, ünsüzler için ise yalnızca /t/, /d/, /s/, /z/ ünsüzleri ile ilgili örnekler bulunabilmektedir.

Bu çalışma Kutadgu Bilig'in yalnızca bin beytini içermekte olup, ortaya çıkan örnek sayısının, nüshanın tamamına ait genelleyici bir yorum yapma şansını bize tanıdığını düşünmekteyim.

Anahtar Kelimeler: Kutadgu Bilig, Viyana Nüshası, Reşit Rahmeti Arat, transliterasyon.

ABSTRACT

In this study, some spelling issues about the Uighur-lettered Vienna copy, one of the three valuable copies of Kutadgu Bilig, will be addressed. In the study, based on the Viennese copy of Kutadgu Bilig, different spelling features emerging in the reading of Reşit Rahmeti Arat and the reading done by us will be determined. These differences will be evaluated in two different groups as vowels and consonants. For this study, firstly, the parts belonging to the Vienna copy were removed from the text publication of Reşit Rahmeti Arat, which included three copies, and a text specific to the Vienna version was created. For this, both the text and footnotes have been used. The second reading was made by me, completely independent of Arat, considering only the copy.

The first example given was taken from the Kutadgu Bilig Text publication of Reşit Rahmeti Arat. The example in the second part is the form of the word that is thought to be spelling. Next to the examples given, the copy of the word, the number of pages, couplets and line notation are added respectively. Examples for all vowels were determined, and for consonants, only examples of consonants / t /, / d /, / s /, / z / were found. This study contains only one thousand couplets of Kutadgu Bilig, and I think that the resulting number of samples gives us the chance to make a generalist comment on the whole copy.

Keywords: Kutadgu Bilig, Vienna Copy, Reşit Rahmeti Arat, transliteration.

1. GİRİŞ

1. 1. Kutadgu Bilig'in Viyana Nüshası

1439 yılında Uygur harfleriyle istinsah edilmiş olan bu nüsha, Reşit Rahmeti Arat' a göre, Arap harfleriyle yazılmış bir nüshadan Uygur harflerine aktarılmıştır. Arat, Viyana nüshasının özenilmeden yazıldığını ve belli bir kişi ya da kütüphane için yazılmış olmaktan ziyade müsvedde olarak düşünülmüş olabileceğini belirtmiştir. Reşit Rahmeti Arat, Uygur harfli bazı kelimelerin altına, müstensihin Arap alfabesiyle düştüğü notlardan çoğunluğunun metni anlamamaktan doğan hatalar barındırdığını söylemiş; bu durumun da eserin istinsah edildiği dönemde, anlaşılabilirlik ihtimalinin azaldığının bir işareti olduğunu belirtmiştir (Arat, 2007: XXXIII).

Bu nüshada, Kutadgu Bilig'im diğer nüshalarında olduğu gibi eksik bölümler vardır. 19. sayfada, 7. satırdan sonra gelen 197 ile 228 arasındaki beyitler, 180. sayfada 5. satırdan sonra gelen 6304 ile 6351 arasındaki beyitler ve 184. sayfada 16. satırdan sonra 6521 ile 6604 arasındaki beyitler Viyana nüshasında eksiktir; fakat nüshada sayfa eksikliği yoktur. Arat'a göre, bu durum Viyana nüshasının eksik bir nüshadan istinsah edilmiş ya da istinsah edilirken dikkatsizlik neticesinde ilgili bölümlerinin atlanmış olabileceğini düşündürmektedir (Arat, 2007: XXXIII).

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2. 1. Transliterasyon

Bu terim, kayıtlara göre İngilizce ve Fransızca'da ilk defa, transcription'dan üç yüzyıl sonra, XIX. yüzyılda kullanılmaya başlayan ve Latince *trans* 'karşıya, öteye, üzerine', *littera* 'harf' ve *-ate* ekinde oluşan transliterate 'farklı ve genellikle basit alfabetik karakterlerle göstermek; bir sözcüğü başka bir alfabenin işaretleriyle yazmak' fiilinin isim şeklidir (Webster, 1893: 762).

Transliterasyon, pek çok kaynakta: "Bir yazı sistemiyle yazılmış sözleri veya harfleri ayrı bir yazı sistemine dönüştürme işi" olarak izah edilmektedir. (Heselwood, 2013: 29-31; Karaağaç, 2013: 452; Clauson, 2002: 33; Clauson, 2017: 57; Coulmas, 1999: 510-512; Tulum, 2000: 82; Crystal, 2008: 494).

Öztekin, daima yazılı bir metne dayalı olmak zorunda olan transliterasyonda, transliterasyonu yapılan dildeki özel sesleri ya da telaffuzları göstermek için, transliterasyonu yapan dilin standart alfabesindekilerin dışında herhangi bir harfe veya aksana ihtiyaç duyulmadığını söyler. Bu bakımdan da bu durumun, günümüz bilgisayarlarındaki herhangi bir kelimenin, işlem programında yazılmış bir metnin tamamını seçerek yazı tipini değiştirmek kadar mekanik bir iş olduğunu, hiçbir dil bilgisine, yani dille ilgili hiçbir bilgiye ihtiyaç duyulmadığını ifade eder. Bu yüzden de kolayca orijinal metne geri dönüştürülebileceğini, yani transliterasyonu yapılmış bir sözcük veya metne göre, orijinal yazılışın rahatça bilinebileceğini ve bunu bilmek için de orijinal metindeki dil ve döneme dair herhangi bir uzmanlığın gerekmediğini söyler (Öztekin, 2018: 605).

Öztekin, "transliterasyonun filolojideki kullanımının, ses yapısı ve telaffuzu bilinmeyen antik dillerin ya da sözcüklerin farklı bir yazı sistemine aktarılmasından veya harfleri polifonik olan yahut yetersiz bir yazı sisteminde yazılmış sözcüklerin başka bir yazı sisteminin harfleriyle yazılmasından öteye geçmediğini ifade eder ve bu yüzden de Türkolojideki kullanımının oldukça sınırlı olduğunu, çoğunlukla Köktürk ve Uygur harfli metinlerin transkripsiyonunda ve yayımında

kullanıldığından söz eder: Fonetik transkripsiyon (Berta, 2010: 127), Transliterasyon (Berta, 2010: 100). Arap harfli Türkçe metinlerin incelenmesindeki kullanımının yok denecek kadar az olduğunu, bu tür metinlerin ancak el yazması olanlarında okunamayan/çıkarılamayan yazımlar için sözcüğün harflerini göstermek üzere kullanıldığını; fakat bu durumlarda genellikle o yazımın orijinal Arap harfli şeklinin gösterilmesinin daha yaygın olduğundan bahseder. Transkripsiyon ve transliterasyon farkının bilindiği gibi yazı, dilin bizatihi kendisinin değil, sadece bir zaman ve bir mekânda dondurulmuş görüntüsünün, adeta eski bir fotoğrafının olduğunu” aktarır (Öztekin, 2018: 605).

3. BULGULAR

3. 1. Ünlüler

3. 1. 1. /a/ Ünlüsü

76 örnekte /a/ ünlüsünün yazımı ile ilgili farklılık tespit edilmiştir.

‘aləm/ ‘aləm(V87, 2346-26; 90, 2418-2)

açılğay/açıl-ğay(V64,1649-22)

ada-lar-ı/ada-lar-ı(V 1950-8)

ağar/ağar(V 1959-17)

ağı/ağ-ı(V66,1719-33)

ağırladı/ağır-ladı(V66,1692-6)

al/ağ(V88,2356-4)

alğu/ağ-ğu(V87, 2351-31)

almasu/ağmas-u(V88,2369-17)

alp/ağp(V88,2382-30; 88,2383-31)

alsa/ağs-a(V81,2279-19)

altun/ağtun(V65,1674-21)

altun/ağtun(V65,1674-21; 67,1725-3)

ağça/ağça(V66,1717-31)

ağı/ağ-ı (V65,1682-31)

ağğar/ağğar(V81,2274-14)

arslan/arslan(V82,2047-28; 89, 2401-14)

arslan/ars-lan(V87, 2327-7)

arslanlayı/arslan-layı(V 2314-27)

ağtı / ağtı(V63,1590-11)

ataları/ata-lar-ı(V 1950-8)

ay/ağ-y(V65,1656-2)

azar/ağar(V82,2023-4)

basar/başar(V82,2028-9)

başladı/baş-ladı(V 1952-10)
başlar/baş-lar(V81,2266-5)
başlar/başlar(V89, 2414-25)
bolğay/bol-ğay(V80,2238-9)
bolğay/bolğay(V80,2240-11; 91, 2468-23)
bolmasa/bolmas-a(V1987-15)
cığay/cığay(V77,2004-2)
çıkarıma/çıkar-mas-a(V92, 2505-28)
emanet/emanet(V66,1720-34; 67,1729-7)
emanet/emanet(V80,2237-8)
emanet/emanet(V66,1720-34)
hacıb/hacıb(V92, 2501-24; 90, 2436-21; 90, 2442-27; 92, 2485-9; 92, 2489-13; 92, 2490-14; 2524-15)
hacıblar/hacıb-lar(V90, 2432-16; 92, 2493-16)
hâkı/hâk-ı(V87, ; 87,)
halkka/halk-ka(V90, 2438-23)
hâta/hâta(V 1920-5)
hâtar/hâtar(V86,2152-2)
hâtarlıg/hâtar-lıg(V86,2152-2; 86,2155-16)
kadğudın-kadğu-dın(V63,1584-5)
kalem/kalem(V90, 2418-2)
kalır/kalır(V65,1672-19)
kapuğ/kapuğ(V 2540-32)
karası/kar-a-sı(V80,2060-29)
karısa/karıs-a(V81,2263-2)
kavli/kavl-i(V87, 2324-4)
korksalar/korks-a-lar(V 2299-12)
kulaçlayu/kulaç-layu(V67,1734-12)
mezalim/mez-a-lim(V92, 2499-22)
oğlanı/oğlan-ı(V79,2225-25)
oңgay/oңgay(V90, 2437-22)
rabdın/rab-dın(V86,2159-20)
sak/sak(V82,2029-10)
sakınç/sakınç(V1584-5)

sağlar/sağlar(V79,2220-20)
şavab/savab(V 1907-19)
şavıksa /şavıks-a(V65,1671-18)
tapuğlarda/tapuğ-lar-da(V92, 2484-8)
toğan/toğan(V64,1648-31)
toğar/toğar(V 1959-17)
tudmaz-a/tutmaz-a(V81,2267-6)
tuman/tuman(V 1981-9)
usal/usal(V 2297-10)
vaqt/vaqt(V 2523-14)
yağlan/yağlan(V65,1671-18)
yakırma/yakurm-a(V92, 2509-32)
yalğan/yalğan(V82,2039-20; 83,2062-13; 83,2063-14)
yalğan/yalğan(V92, 2508-31)
yalñuq/yalñuq(V 2305-18)
yarım/yarım(V63,1592-14)
yas/yas(V65,1667-14)
yuluğ-lap/yuluğ-lap(V89, 2406-19)

3. 1. 2. /e/ Ünlüsü

197 örnekte /e/ yazımıyla ilgili farklılık tespit edilmiştir.

‘ałem/ ‘ałem(V87, 2346-26; 90, 2418-2)
begler/begler(V 1986-14; 82,2026-7; 82,2027-8; 82,2037-18; 85,2130-13)
begler/begler(V80,2247-17)
bek/beğ(V66,1698-12)
beytig/beytig(V 2306-19)
bezer/bezer(V85,2130-13)
cefa/cefa(V78,2198-29)
cefa/cefa(V82,2041-22; 82,2041-22)
devlet/đevlet(V77,2007-5)
devlet/tevlet(V66,1711-25)
eçelsiz/eçel-siz(V81,2289-29)
eđerme/eđerme-e(V89, 2390-3)

edgü/edgü(V79,2214-14; 65,1664-10; 69,1807-24; 81,2265-4; 1767-14; 1770-17; 1778-25; 1812-1; 1829-19; 1862-25; 1875-10; 1911-23; 1922-8; 1925-11; 1957-15; 1959-17; 1959-17; 1966-24; 1978-6; 1978-6; 1978-6; 1981-9; 1982-10; 1995-21; 2299-12; 2305-18; 2307-20; 2307-20; 2546-38; 63,1616-38; 64,1639-22; 64,1639-22; 64,1639-22; 64,1640-23; 64,1641-24; 65,1661-7; 65,1686-35; 66,1688-2; 66,1688-2; 66,1693-7; 66,1700-14; 66,1705-19; 66,1719-33; 69,1803-20; 69,1810-27; 77,2008-6; 78,2179-9; 78,2182-13; 78,2189-18; 79,2209-9; 80,2231-2; 80,2242-13; 80,2246-16; 80,2246-16; 80,2248-19; 80,2249-18; 80,2255-25; 80,2258-28; 81,2263-2; 83,2060-11; 84,2114-33; 86,2160-21; 86,2161-12; 86,2163-24; 86,2166-27; 86,2171-32; 87, 2340-20; 90, 2422-6; 90, 2437-22; 90, 2438-23; 90, 2438-23; 90, 2438-23; 90, 2438-23; 91, 2467-22; 91, 2468-23; 91, 2476-31; 94, 2572-26; 63,1589-10)

edgüg/ edgü(V64,1637-20)

edgüke/edgüke(V 2303-16)

edgüke/edgü-ke(V 1785-32; 1965-23; 86,2163-24)

edgülük/ed-gü-lük(V64,1636-19; 1841-4; 2304-17)

edgülük/edgü-lük(V90, 2439-24; 1873-8; 86,2160-21)

edgülükke/edgü-lüg-ke(V 1851-14)

edgün/edgün(V78,2180-10)

edgürek/edgürek(V84,2087-6)

edgürek/edgü-rek(V89, 2410-33; 91, 2469-24)

edgüsi /edgüs-i(V65,1659-5; 67,1744-22; 80,2257-27; 1982-10)

edgüsi/edgü-si(V91, 2468-13)

edgüsindin/edgü-sindin(V90, 2439-24)

edlür/edlür(V 1853-16; 69,1799-16; 82,2034-15)

edmek/edmek(V 2320-33)

egni/egni(V67,1738-16)

egri/egri(V79,2210-10; 80,2249-18; 80,2252-22; 82,2023-4)

egrilik/egrilik(V92, 2508-31)

elgi/elg-i(V83,2073-24)

elig/ilig(V 1822-12; 65,1655-1)

elig/elig(V 1903-14; 1917-1)

elig-ke/ilig-ke (V 16. başlık)

emanet/emanet(V66,1720-34; 67,1729-7)

emanet/emanet(V80,2237-8)

emdi/emdi(V 1754-1; 1877-12; 1908-20; 1917-1; 2527-18; 64,1645-28; 64,1647-30; 64,1649-22; 65,1686-35; 66,1708-22; 69,1795-11; 79,2204-4; 81,2266-5; 89, 2407-20; 90, 2431-15; 91, 2466-21; 92, 2486-10; 94, 2578-32; 63,1603-25)

emdi/emti(V 1812-1)

emgek/ mgek(V 1883-19; 67,1738-16; 85,2147-30)

emgeki/ mgeki(V69,1792-8)

emgekleri/ mgek-leri(V64,1654-37)

emger/ mger(V 1871-6; 67,1738-16)

emi/ m-i(V92, 2496-19)

emlet/ mlet(V89, 2402-15)

emley mez/ m-ley -mez(V 2002-31)

emanet/ manet(V66,1720-34)

en ke/en ke(V78,2180-10)

e /e (V88,2376-2; 89, 2398-11)

er/er(V , 19. ba lık; 1829-19; 1927-13; 1938-26; 1959-17; 1959-17; 1993-23; 2290-3; 2296-9; 2301-14; 2315-28; 2318-31; 2529-1; 2532-24; 2539-31; 2540-32; 2541-33; 2546-38; 67,1725-3; 67,1746-24; 78,2184-15; 79,2223-23; 79,2224-24; 80,2234-5; 81,2271-11; 81,2271-11; 81,2276-16; 81,2284-23; 81,2286-28; 82,2028-9; 83,2051-2; 83,2051-2; 83,2056-7; 83,2057-8; 85,2123-6; 85,2134-17; 85,2138-21; 87, 2335-15; 87, 2337-17; 87, 2341-21; 87, 2346-26; 88,2382-30; 88,2383-31; 88,2384-32; 89, 2393-6; 89, 2393-6; 89, 2398-11; 89, 2399-12; 89, 2399-12; 89, 2404-17; 89, 2414-25; 90, 2431-15; 90, 2438-23; 94, 2564-18)

erde/ rde(V 1993-23)

erdem/ rdem(V 1824-14; 1825-15; 1830-20; 1938-26; 1957-15; 1981-9; 2524-15; 64,1644-27; 65,1679-28; 69,1795-11; 69,1804-21; 78,2177-7; 80,2238-9; 83,2074-25; 83,2081-32; 86,2164-25; 86,2165-26; 87, 2329-9; 92, 2482-6; 92, 2483-7)

erdemi/ rdem-i(V86,2171-32)

erdemlerig/ rdem-lerig(V65,1683-32)

erde / rde (V66,1697-11; 81,2276-16)

erdi/ rdi(V 1921-7; 2525-16; 64,1635-18; 64,1646-29; 69,1803-20; 78,2174-3; 79,2225-25; 90, 2429-13; 63,1592-14)

erd g/ rd g(V 1897-8)

ereci/ rici(V85,2150-32)

eren/ ren(V81,2289-29)

erende/ ren-de(V67,1730-8)

eric/ ri (V86,2156-17)

erig/ rig(V63,1615-33; 81,2284-23; 87, 2328-8; 88,2365-13; 88,2374-22; 89, 2401-14; 92, 2478-2)

erk/ rk(V 1784-31; 1784-31; 1785-32; 1785-32)

erke/ rke (V91, ; 1830-20; 2305-18; 77,2009-7; 80,2231-2)

erke/ r-ke(V65,1662-8; 66,1720-34; 87, 2327-7)

erken/ rken(V 1823-13; 85,2144-26)

erklig/ rklig(V69,1804-21)

ermez/ermez(V67,1728-6)

ermiş/ermiş(V 1894-4)

erniņ/er-niņ(V82,2041-22; 90, 2440-25; 91, 2460-15)

erse/ers-e(V 1761-8; 1814-3; 1919-4; 1950-8; 1994-24; 1994-24; 2301-14; 65,1671-18; 66,1712-26; 79,2225-25; 80,2261-30; 82,2025-6; 82,2029-10; 83,2066-17; 83,2074-25; 84,2087-6; 85,2121-4; 88,2353-1; 88,2357-9; 88,2358-10; 88,2360-12; 88,2360-12; 88,2364-12; 88,2378-26; 89, 2392-5; 89, 2402-15; 89, 2402-15; 89, 2403-16; 89, 2403-16; 89, 2413-24; 91, 2450-5; 92, 2481-5; 92, 2481-5; 92, 2497-20; 94, 2566-20; 94, 2567-21; 94, 2567-21; 94, 2573-27; 94, 2575-29)

ersig/ersig(V 1908-20; 64,1648-31; 89, 2389-2; 91, 2458-13; 91, 2460-15)

ersigliki/ersiglik-i(V91, 2459-14)

erte/erte(V 2536-28)

erti/erti(V64,1642-25)

esen/esen(V 1948-6; 2528-20)

esiz/esiz(V92, 2479-3; 92, 2479-3)

eşig/eşig (V80,2258-28)

eşit/eşit(V 1754-1; 65,1656-2)

eşitgil/eşit-gil(V 1945-3; 1955-13; 1992-22; 2306-19; 2319-32; 67,1724-2; 67,1741-19; 82,2031-12; 82,2040-21; 84,2088-7; 84,2117-36; 86,2167-28)

eşitgil/eşitgil (V92, ; 78,2196-27; 80,2231-2; 80,2243-14; 86,2153-14; 79,2204-4)

eşitgil/işit-gil(V63,1594-16)

eşitgü/eşit-güü(V 1913-25)

eşitgüçi/eşit-güçi(V 1912-24)

eşit-mek/eşit-mek(V 1911-23)

eşitmek/eşitmek(V 1914-26)

eşitse/eşits-e(V 1915-27)

eşitsü/eşit-sü(V 1920-5)

eşitti/eşit-ti(V 1887-23; 67,1751-29; 67,1752-30; 86,2164-25)

eşittim/eşit-tim(V 1832-23; 2526-17)

etsiz/etsiz(V79,2206-6)

evren/evren(V64,1642-25)

e'v/e'v(V94, 2549-3)

e've/e've(V 16. başlık; 1998-27)

e'vren/e'vren(V69,1805-22)

ferişte/feriş-te(V79,2228-28)

hacib-ler-ke/hacib-ler-ke(V92, 2503-26)

hem/hem(V2000-29; 2315-28; 79,2208-8; 80,2240-11; 80,2258-28; 81, ; 81,2282-22; 85,2127-10; 85,2132-15; 87, 2343-23; 90, 2441-26; 91, 2474-28; 92, 2480-4; 92, 2490-14; 90, 2433-17; 88,2384-32; 94, 2552-6; 94, 2564-18)

hem/hem(V85,2124-7; 86,2168-29; 87, 2339-19; 88,2372-20; 1964-22; 90, 2441-26)

himmeti/himmat-i(V85,2126-8)

hürmet/hurmet(V 2303-16)

hürmeti/hurmet-i(V91, 2460-15)

içer/içer(V67,1735-13)

işçileri/iş-çi-ler-i(V80,2244-15)

işledi/iş-ledi(V 1952-10)

işler/işler(V87, 2341-21)

işleri/iş-ler-i(V85,2146-29)

işlese/iş-leş-e(V81,2267-6)

itse/ets-e(V78,2179-9)

kalem/kalem(V90, 2418-2)

kevenz-e/kevins-e(V90, 2433-17)

kişiler/kişi-ler(V 1975-3; 1990-19; 89, 2397-10; 89, 2406-19; 89, 2408-21; 80,2230-1)

kişilerde/kişi-ler-de(V91, 2451-7)

küdezs-e/küdezs-e(V92, 2505-28)

künleri/kun-ler-i(V88,2380-28)

me/men(V86,2170-31)

meâel/meâel(V86,2155-16)

men/men(V66,1687-1)

mezalim/mez-a-lim(V92, 2499-22)

mürüvvet/mürüvvet(V85,2125-8)

nedek-nedek(V63,1584-5)

negü/neğü(V64,1638-21)

neñ/neñ(V87, 2325-5)

neñi/neñ-i(V84,2097-16)

ögüzler/oguz-ler(V67,1735-13)

riyasat/riyasat(V85,2127-10)

semridür/semridür(V 1912-24)

sen/sen(V 1910-22)

siyasat/siyaset(V 2300-13; 2301-14; 2303-16; 85,2127-10)

siyasat/siy-a-set(V85,2128-11; 85,2128-11)

siyasət/siy-a-set(V85,2130-13)
siyasət/siy-a-seṭ(V85,2130-13)
siyasət/siyaset(V85,2131-14; 85,2131-14)
siyasət-qa/siyaset-qa(V85,2127-10)
sözlemegü/söz-leşmegü(V 1913-25)
sözlemektin/söz-leşmek-tin(V 1914-26)
sözler/söz-leş(V81,2265-4; 81,2265-4)
söz-ler-i/söz-leş-i(V90, 2428-8)
söz-leti/söz-ledi(V 1844-7)
teg/teğ(V 2312-25)
tegür/teğur(V 1867-2)
teni/ten-i(V 2529-1)
teñiz/teñiz(V78,2185-16; 78,2185-16)
tükel/tükel(V 1979-14)
tümen/tümen(V 1957-15)
tümen/tümen(V 1981-9)
üzer/üzër(V90, 2419-3)
vefa/vëfa(V78,2197-28; 82,2040-21; 82,2042-23)
vefalığ/vefa-lıg(V82,2040-21)
vefasız/vefa-sız(V78,2198-29)
vefasız/vefa-sız(V82,2039-20)
vezir/vezir(V78,2182-13; 89, 2415-26)
vezir/vezir(V78,2183-14;79,2217-17;79,2217-17;79,2219-19;80,2060-29;80,2241-12;80,2256-26)
veziri/vezir-i(V78,2177-7)
vezirka/vezir-qa(V78,2194-25)
vezirlik/vezirlik(V80,2238-9)
yemez/yemez(V85,2144-26)
yigitler/yigit-leş(V88,2373-21)
yükleri/yükler-i(V64,1654-37)
eğgülık-ke/ eğgülıkke(V91, 2454-9)
eđümez/idümez(V91, 2471-26)
eli/eli(V90, 2433-17)
elin-te/elin-te(V94, 2553-7)
emgek / emgek(V63,1595-17)

erig-lenti / erig-lenti(V63,1586-7)
eşi/işi-i(V 1935-22)

3.1. 3. /ı/ Ünlüsü

5 örnekte /ı/ ünlüsünün yazımıyla ilgili farklılık tespit edilmiştir.

ağır-agır(V63,1603-25)
ahır/ağır(V82,2035-16)
anırdın/anırdın(V 1909-21)
koyltı/koyltı(V 1774-21)
tatıgdın/tatıgdın(V 1891-28)

3.1. 4. /i/ Ünlüsü

24 örnekte /i/ ünlüsünün yazımıyla ilgili farklılık tespit edilmiştir.

ferişte/feriş-te(V79,2228-28)
hacıb/hacıb(V92, 2501-24; 90, 2436-21; 90, 2442-27; 92, 2485-9; 92, 2489-13; 92, 2490-14)
hacıb/hacıb(V 2524-15)
hacıblar/hacıb-lar(V90, 2432-16; 92, 2493-16)
hacıblık/hacıb-lık(V92, 2484-8; 92, 2492-15)
hacıblıkça/hacıb-lık-ça(V92, 2487-11)
ilig-ilig(V63,1582-3)
ilke/ilke(V 1765-12)
külünç/külünç(V90, 2442-27)
körü/körü(V89, 2402-15)
mezalim/mez-a-lim(V92, 2499-22)
miş/miş(V 1830-20)
nigü/nigü(V 1894-4)
öziçe-öziçe(V 63,1580-1)
özün/özün(V 2292-5)
riyaset/riyaset(V85,2127-10)
siyaset/siyaset(V 2300-13; 2301-14; 2303-16; 85,2127-10)
siyaset/siy-a-set(V85,2128-11; 85,2128-11)
siyaset/siy-a-set(V85,2130-13)
siyaset/siyaset(V85,2131-14; 85,2131-14)
şa'ir/şa'ir(V83,2065-16)

şiiir/şayır(V 1900-11)

terip/terip(V65,1675-22)

eşi/iş-i(V 1935-22)

3. 1. 5. /o/ Ünlüsü

2 örnekte /o/ ünlüsünün yazımıyla ilgili farklılık tespit edilmiştir.

bokü-tür/bökü-tür(V 1855-18)

ojun-ke/öt-ke(V84,2093-12)

3. 1. 6. /ö/ Ünlüsü

263 örnekte /ö/ ünlüsünün yazımıyla ilgili farklılık tespit edilmiştir.

bokü-tür/bökü-tür(V 1855-18)

böri/bör-i(V 2311-24)

ködrüm/ködrüm(V78,2187-19)

ködrümi/ködrüm-i(V66,1689-3; 90, 2422-6)

kögsi/kögsü(V87, 2326-6)

kögüz/köğüz(V80,2243-14)

kökçin/kökçin(V69,1798-15)

köki/köki(V77,2015-13)

köki/kök-i(V85,2132-15)

kökin/kökin(V78,2183-14)

kökke/kök-ke(V 1783-30; 85,2119-2)

köni /köni(V65,1661-7; 65,1660-6; 1837-29; 1850-13; 1917-1; 1937-25; 1963-21; 1977-5 ; 67,1729-7 ; 67,1743-21 ; 67,1747-25 ; 77,2010-8 ; 77,2017-15; 78,2186-17 ; 79,2208-8 ; 79,2209-9; 79,2210-10; 80,2235-6; 80,2249-18; 80,2252-22; 84,2114-33; 86,2158-19; 86,2168-29; 91, 2464-19)

köni/kön-i(V66,1721-35; 67,1725-5; 67,1730-8; 1759-6; 67,1749-27; 67,1753-31; 79,2203-3)

könidin/köni-din(V82,2023-4)

könilik /köni-lik(V65,1664-10; 1842-5; 1865-28; 2307-20; 67,1729-7; 67,1744-22; 67,1745-23; 67,1746-24; 67,1747-25; 78,2186-17; 79,2211-11; 80,2244-15; 84,2115-34)

könilik/kön-i-lik(V66,1714-30; 1784-31; 1785-32)

könimü / kön-i-mü(V63,1583-4)

könli/könl-i(V66,1713-27; 92, 2481-5)

könli/könl-i(V 1964-22; 2297-10; 2546-38; 69,1807-24; 69,1809-26; 77,2010-8; 78,2179-9; 78,2184-15; 79,2229-29; 80,2235-6; 80,2237-8; 80,2243-14; 80,2244-15; 84,2115-34; 85,2122-5)

könlin/könl-in(V 2295-8; 2296-9)

könül /koşul(V65,1656-2; 63,1591-13; 83,2073-24; 1891-28; 1892-1; 1893-2; 67,1743-21; 85,2118-1; 85,2120-3; 85,2121-4; 91, 2465-20; 91, 2471-26; 91, 2472-27; 91, 2473-28; 91, 2475-30; 92, ; 92, 2478-2; 92, 2487-11; 1784-31; 1785-32; 1821-11; 1852-15; 1933-20; 1940-28; 1963-21; 1986-14; 1991-20; 2294-7; 66,1695-9; 66,1696-10; 66,1700-14; 66,1702-16; 66,1704-18; 69,1786-1; 77,2011-9; 77,2012-10; 80,2230-1; 80,2231-2; 82,2036-17; 82,2049-30; 82,2049-30; 86, ; 86, ; 86,2158-19; 88,2364-12; 94, 2576-30)

könülde/koşul-de(V94, 2577-31)

könül-i/koşul-i(V66,1719-33)

könülke/koşul-ke(V 1897-8; 1898-9)

könülke/koşul-ke(V94, 2579-33)

könül-ke/koşulke(V80,2253-23)

könüllüg/koşul-lüg(V91, 2470-5; 1992-22; 81,2282-22)

könülsüz/koşul-süz(V91, 2470-5; 91, 2472-27)

kör /kır(V64,1635-18; 1764-11; 1844-7; 1854-17; 1855-18; 1861-24; 1945-3; 1979-14; 2310-23; 2312-25; 2314-27; 67,1728-6; 67,1735-13; 69,1803-20; 69,1807-24; 79,2229-29; 80,2231-2; 80,2254-24; 80,2254-24; 89, 2393-6; 89, 2401-14; 91, 2468-23)

kördi / kırđi(V63,1582-3)

kördüm/kırđum(V 1963-21)

köre/kır-e(V67,1725-5)

körer/kırer(V64,1621-4)

körgü/kırğü(V 1898-9; 92, 2489-13)

körgüçi/kırğüçi(V 1939-27)

körgüçidin/kırğüçi-din(V 1939-27)

körgüke/kırğü-ke(V 1887-23)

körk/kırk(V 1988-17; 77,2009-7)

körk/kırki(V 1851-14;91, 2467-22)

körki/körk-i(V94, 2554-8; 1849-11; 84,2083-2; 91, 2458-13; 91, 2459-14; 91, 2474-28; 92, 2488-12)

körki/körkin-e(V79,2215-15)

körkini/kırki-ni(V94, 2551-5)

körkiñe/körkin-ge(V91, 2467-22)

körklüg/körklüg(V91, 2465-20; 66,1700-14; 66,1705-19; 84,2083-2; 91, 2458-13)
körklüg/körklüg(V 1851-14; 79,2208-8; 79,2212-12; 79,2213-13; 79,2213-13)

körklüg/körk-lüg(V91, 2464-19)

körklügüg/körklügüg(V91, 2468-23)

körlüglüki/körlüg-lük-i(V91, 2459-14)

körme/körme-e (V85,2145-27)

körmedim/ kör-medim(V63,1587-8)
körü/körü(V 1755-2; 1770-17; 1932-19; 1941-29; 1974-2; 2535-27; 66,1717-31; 67,1749-27;
79,2221-21; 85,2128-11; 86,2152-2; 87, 2340-20; 89, 2402-15; 89, 2407-20; 94, 2548-2; 94, 2549-
3; 94, 2551-5; 94, 2562-16; 94, 2574-28)
körügli/körügli-i(V 1938-26) körügli/körügli-li(V88,2368-16)
körügli/körügli(V84,2084-3)
köründi/körün-di(V 1769-16)
köründi/körün-di(V63,1581-12)
körüngeç/körün-geç(V94, 2563-17)
körünse/körünse-e(V 1756-3; 2537-29)
körüp/körüp(V85,2134-17; 81,2288-28; 94, 2550-4)
körür/körür(V85,2118-1; 84,2085-4)
körüşmez/körüşmez(V88,2368-16)
körüşse/körüşse-e(V88,2368-16)
kötür/kötür(V89, 2403-16)
kötürdi/kötür-di(V64,1642-25; 1882-18)
kötürmüşni/kötürmüşni(V 1762-9)
kötürse/kötürse-e(V84,2116-35)
kötürse/kötürse-e(V 1761-8; 1928-14)
köyer/köyer(V82,2032-13)
köz/köz(V 1861-24; 1897-8; 2313-26; 64,1644-27; 91, 2467-22; 92, 2487-11; 94, 2549-3)
köz/köz-i (V77,)
köze/köz-e(V69,1809-26)
köz-e/köz-i(V 1899-10)
közi/köz-i(V 1901-12; 1902-13; 1991-20; 2000-29; 2001-30; 77,2004-2; 88,2366-14; 92, 2486-
10; 92, 2489-13)
közi/közi(V78,2199-30; 87, 2342-22)
köz-i/köz-i(V 1899-10)
közin/közin(V92, 2480-4)
közke/köz-ke(V 1893-2; 84,2085-4; 91, 2464-19)
közüg/közüg(V90, 2434-18)
közüm/közüm(V63,1589-10)
kötürmüş/kötürmüş(V 1838-1)
öç/öç(V 2312-25)
öçi/öçi(V 2311-24)

öçün/öçün(V 2290-3; 90, 2427-10)
öd/öd(V64,1652-35)
ödi/ödi(V 2520-11; 2523-14; 2537-29)
ödin/ödin(V 1857-20)
ödinde/ödinde(V66,1718-32)
ödinde/ödin-de(V66,1718-32)
ödinde/ödin-te(V 1821-11; 67,1740-18; 67,1743-21)
ödrüm/ödrüm(V 1963-21; 81,2274-14; 81,2275-15; 83,2075-26; 87, 2332-12; 87, 2337-17; 87, 2339-19)
ödrümi/ödrüm-i(V66,1689-3)
ödrümi/ödrüm-i(V69,1788-3; 78,2191-22; 66,1689-3; 90, 2422-6)
ödrümi/ödrümi(V83,2075-26)
ödsüz/öd-süz(V 2297-10)
ödüg/ödüg(V79,2220-20)
ödüm/ödrüm(V87, 2339-19)
ödür/ödür(V 1999-28)
ög/ög(V 1972-8; 1993-23; 1993-23; 1994-24; 1994-24; 88,2365-13; 92, 2488-12)
ögdi/ögdi(V 1782-29; 1946-4; 89, 2400-13)
ögdülüş/ögdülmiş(V 1905-17)
ögdülmiş / ög-dülmişig(V64,1641-24)
ögdülmiş/ögdülmiş (V65, 12. başlık)
ögdülmiş /ögdülmiş (V65, 27. başlık; 65,1679-28; 64,1652-35; 65,1658-4; 1817-7; 1892-1; 1896-7; 1918-3; 85,2146-29; , 19. başlık; 69, 12. başlık; 81, 8. başlık; 90, 19. başlık; 1770-17; 1835-27; 1850-13; 1930-17; 1948-6; 2528-20; 78,2181-12; 81,2269-9; 90, 2417-1; 90, 2435-20)
ögdülmişig/ögdülmişig(V 1889-26; 1894-4; 67,1751-29; 67,1752-30)
ögdülmiş/ög-dülmiş(V63,1605-27; 66,1721-35; 65, 1666-13; 63, 12.başlık; 63,1581-12; 63,1585-5; 63,1590-11)
ögdülmiş / ögdülmiş(V63,1601-23)
ögdülmişig/ög-dülmişig(V63,1612-34)
ögdülmişig/ög-dülmişig(V66,1687-1; 66,1714-30)
ögdülmişig/ögdülmiş-ig(V65,1655-1)
ögdülmiş/ögdül-miş-i(V67,1753-31)
ögdülmişe/ögdülmiş-e(V 1815-4)
ögdülmişke / ögdülmiş-ke (V65, 24. başlık; 65, 38. başlık)
öge/öge(V 1754-1; 1995-21; 1995-21)

öggü/öggü(V89, 2399-12)
öggüsi/öggüs-i (V67,1731-9)
öggüsi/ög-güs-i(V67,1731-9)
ögi/ögi(V 1758-15; 1919-4; 1991-20; 1995-21; 78,2184-15; 63,1594-16)
ögi/ög-i(V 1968-26; 91, 2471-26; 91, 2473-28; 92, 2481-5)
öglenür/ög-lenür(V88,2366-14)
öglüg/öglüg(V 1954-12; 1990-19; 66,1701-15; 80,2234-5; 81,2282-22; 86,2168-29)
öglüg/ög-lüg(V66,1701-15)
ögmegü/ögmegü(V 1776-23)
ögrenip mü/ögrenip mü(V 1816-5)
ögrenip/ögrenip(V 1827-17)
ögrenmedi/ögren-m-e-di(V65,1682-31)
ögrenür mü /ögrenür-mü(V65,1678-26)
ögrenür/ögrenür(V65,1680-29; 65,1681-30; 1823-13; 1824-14; 1825-15; 1827-17; 1932-19; 65,1683-32; 88,2366-14)
öğretümedi/öğretü-medi(V69,1794-10)
ögse/ögs-e(V 1993-23; 89, 2400-13; 89, 2401-14)
ögü/ögü(V 1913-25)
öğün/ögün(V81,2265-4)
öğünçke/ögünç-ke(V 2292-5)
öğüzler/ögüz-ler(V67,1735-13)
ök/ök(V81,2272-12; 90, 2440-25; 91, 2454-9)
ökünç/ökünç(V77,2013-11)
öküندی/ökün-di(V 1859-22)
öküş/öküş(V67,1728-6; 85,2150-32; 91, 2454-9; 1767-14; 1827-17; 1844-7; 1850-13; 1859-22; 1946-4; 1954-12; 1955-13; 2538-30; 65,1686-35; 69,1786-1; 82,2042-23; 87, 2332-12; 87, 2333-13; 87, 2339-19; 87, 2340-20; 88,2366-14; 90, 2421-5; 90, 2427-10)
öküşin/öküşin(V87, 2350-30)
öküşreki/öküş-rek-i(V 1885-21)
öldi/öldi(V 1885-21; 69,1793-9)
öldrür/öldrür(V89, 2397-10)
öldürür/öldürür(V 2292-5)
ölmiş/ölmiş(V89, 2403-16)
ölse / öls-e(V64,1623-6; 77, ; 2293-6; 69,1790-5)
ölüg/ölüg(V85,2126-8; 91, 2450-5; 1839-2; 1860-23; 1861-24)

ölüg/ölüg(V63,1595-17)
ölüm/ölüm(V81,2286-28; 81,2289-29; 88,2355-3)
ölümke/ölüm-ke(V89, 2391-4; 89, 2391-4)
ölümüg/ölümüg(V81,2287-87)
ölümüg/ölümüg(V89, 2397-10)
ölüp/ölüp(V88,2378-26)
ölür/ölür(V 2293-6; 2297-10; 69,1788-3; 78,2173-2; 88,2383-31; 89, 2393-6; 89, 2397-10)
öner/öner(V82,2032-13)
önür / önuur(V64,1624-7)
önür/önür(V65,1680-29; 91, 2451-7)
öñdi/öñdi(V78,2179-9; 92, 2490-14)
öñi/öñ-i(V 1833-24)
öpti / opti(V63,1601-23)
örk/örk(V 1988-17; 77,2009-7)
örki/örk-i(V90, 2419-3)
örü/örü(V64,1642-25; 82,2036-17; 86,2165-26; 94, 2574-28)
örüg/örüg(V 1852-15; 1867-2)
ötegü / ötegü(V63,1593-15)
ötemiş / ötemiş(V64,1634-17)
ötese/ödes-e(V94, 2565-19)
öteyin/öteyin(V 1877-12)
öteyümedim-öteyümedim(V63, 1592-14)
ötler/ötler(V79,2204-4)
ötrü/ötrü (V81, ; 1756-3; 1820-10; 1959-17; 1961-19; 1966-24; 1989-18; 1995-21; 2524-15; 65,1681-30; 65,1683-32; 69,1801-18; 78,2186-17; 79,2228-28; 81,2274-14; 81,2275-15; 81,2281-21; 82,2045-26; 83,2068-19; 85,2125-8; 87, 2352-32; 89, 2404-17; 89, 2416-27; 90, 2423-7; 92, 2483-7)
ötrü/ötrü(V 1823-13; 1824-14; 79,2207-7)
ötüg/ötüg(V92, 2498-21; 92, 2498-21)
ötüñdi-ötüñ-di(V63,1585-5)
ötündüm/ötüñ-düm(V78,2174-3; 90, 2429-13)
ötündüm/ötüñ-tüm(V 2525-16)
ötünse/ötüns-e(V 2541-33; 2545-37; 92, 2498-21)
öz/öz(V 1767-14; 1832-23; 1890-27; 1897-8; 1898-9; 1938-26; 2313-26; 69,1801-18; 80,2252-22; 82,2047-28; 92, 2480-4)

öze/öz-e(V 1784-31; 1785-32; 1885-21; 63,1609-31; 66,1714-30; 67,1747-25; 87, 2330-10)
özele/özel-e(V86,2155-16; 90, 2432-16)
özge/öz-ge(V63,1610-32)
özi/öz-i(V 1760-7; 1909-21; 2538-30; 84,2093-12; 1936-23; 2520-11; 79,2206-6; 80,2254-24;
91, 2464-19; 92, 2508-31)
özin/öz-in(V 1943-1)
özin/özin(V67,1725-3)
özindin/özin-din(V64,1653-36)
öziñe/özin-ge(V80,2247-17; 94, 2561-15)
öziñe-öziñe(V 63,1580-1)
özi/öz-i(V63,1585-5)
özke/ökske(V87, 2341-21)
özke/ökske(V 1893-2; 80,2254-24)
öz-lemez-e /öz-lemes-e(V64,1633-16)
öz-lez-e / öz-les-e(V64,1630-13)
özlüg/özlüg(V 1870-5)
özüm/özüm(V65,1656-2; 1891-28; 1918-3; 1920-5; 1921-7) özüm/özüm(V90, 2429-13;
63,1589-10)
özüm/özüm(V69,1805-22)
özün/özin(V 2292-5)
özün/özün(V 2306-19; 79,2204-4)
özün/özün-i(V 1942-30)
özünni/özün-ni(V89, 2392-5)
özün/özün(V67,1747-25; 1979-7; 81,2288-28; 86,2157-18; 86,2159-20; 88,2363-11)
özünke/özün-ke(V 1917-1; 92, 2509-32)
söküsi/sök-güsi(V67,1731-9)
sökse/söks-e(V94, 2580-34)
söküş/söküş(V85,2148-31)
söz/söz(V 1832-23; 1861-24; 1903-14; 66,1713-27; 89, 2405-18; 92, 2478-2; 94, 2577-31)
sözi/söz-i(V 1872-7; 82,2038-19; 91, 2466-21)
sözin/söz-in(V 1943-1)
sözke/sözke(V 1781-28)
sözke/söz-ke(V 1817-7; 80,2253-23; 83,2065-16; 92, 2479-3; 63,1594-16)
sözlegüçi/sözlegüçi(V 1912-24)
sözlemez/söz-lemez(V79,2203-3)

söz-leti/söz-ledi(V 1844-7)
sözüg/sözüğ(V 1913-25; 1916-28; 90, 2440-25; 90, 2434-18)
sözüm /sözüm(V65,1677-25; 1921-7; 90, 2430-14)
sözün/sözün(V67,1747-25)
tönül/tönül(V85,2121-4; 77,2011-9; 89, 2392-5)
tör/tör(V83,2071-22)
töre/tör-e(V 1976-4)
töret-ti/töret-ti(V79,2227-27)
törinde/törin-de(V94, 2553-7)
törke/törke(V 1959-17; 65,1681-30)
törü/törü(V 1770-17; 1772-19; 1911-23; 1941-29; 2531-33; 64,1643-26; 65,1686-35; 66,1690-4;
77,2015-13; 77,2017-15; 82,2022-3; 82,2032-13; 82,2033-14; 82,2034-15; 82,2036-17; 83,2058-9;
85,2128-11; 85,2133-16; 85,2134-17; 86,2165-26; 86,2171-32; 91, 2474-28; 92, 2490-14)
törüçe/törü-çe(V63,1612-34)
törülüg/törülüg(V78,2196-27; 78,2196-27)
törüsü/törü-sin(V 1888-24)
törütürde/törütür-de(V 1818-8)
töşekçi/töşek-çi(V94, 2557-11)
tözi/tözi(V 1779-26; 66,1704-18)
tözü/tözü(V69,1787-2; 82,2020-1)
öslek/öslek(V63,1584-5)
öz-i/öz-i(V86,2153-14; 94, 2559-13; 69,1791-7)

3. 1. 7. /u/ Ünlüsü

41 örnekte /u/ ünlüsünün yazımıyla ilgili farklılık tespit edilmiştir.

bolsun / bolsar(V64,1627-10)

bu/buu(V 1758-15; 1820-10; 1833-24; 1842-5; 1842-5; 1864-27; 1869-4; 1872-7; 1874-9;
1885-21; 1888-24; 1891-28; 1891-28; 1895-5; 1900-11; 1906-18; 1912-24; 1914-26; 1918-3;
1919-4; 1921-7; 1930-17; 1931-18; 1933-20; 1935-22; 1935-22; 1936-23; 1938-26; 1949-7;
1960-18; 1961-19; 1966-24; 1969-27; 1972-8; 1973-1; 1978-13; 1978-6; 1982-10; 1983-11;
1988-17; 1990-19; 1995-21; 1997-26; 2001-30; 2002-31; 2002-31; 2305-18; 2306-19; 2309-
22; 2315-28; 2318-31; 65,1684-33; 67,1725-3; 67,1739-17; 67,1744-22; 67,1746-24; 67,1747-25;
69,1787-2; 69,1788-3; 69,1789-4; 69,1795-11; 69,1798-15; 69,1804-21; 69,1807-24; 77,2004-2;
77,2009-7; 78,2172-1; 78,2173-2; 78,2174-3; 78,2177-7; 78,2178-8; 78,2187-19; 78,2189-18;
78,2191-22; 79,2210-10; 79,2212-12; 79,2224-24; 79,2227-27; 79,2229-29; 80,2060-29; 80,2238-
9; 80,2239-10; 80,2247-17; 80,2253-23; 80,2253-23; 80,2258-28; 81,2265-4; 81,2286-28; 82,2022-
3; 82,2024-5; 82,2026-7; 82,2030-11; 82,2034-15; 82,2035-16; 82,2036-17; 82,2037-18; 82,2039-
20; 82,2042-23; 82,2047-28; 82,2049-30; 83,2057-8; 83,2058-9; 83,2059-10; 83,2060-11; 83,

2062-13; 83,2063-14; 83,2063-14; 83,2064-15; 83,2067-18; 83,2076-27; 84,2113-32; 85,2125-8; 85,2127-10; 85,2129-12; 85,2132-15; 85,2135-18; 85,2137-20; 85,2140-23; 85,2146-29; 86,2156-17; 86,2157-18; 86,2164-25; 89, 2392-5; 89, 2405-18; 89, 2406-19; 89, 2407-20; 89, 2413-24; 89, 2414-25; 90, 2419-3; 90, 2419-3; 90, 2419-3; 90, 2420-4; 90, 2422-6; 90, 2423-7; 90, 2429-13; 90, 2434-18; 90, 2436-21; 90, 2438-23; 91, 2465-20; 91, 2465-20; 91, 2467-22; 92, 2479-3; 92, 2483-7; 92, 2484-8; 92, 2485-9; 92, 2486-10; 92, 2486-10; 92, 2487-11; 92, 2492-15; 92, 2501-24; 92, 2502-25; 92, 2509-32)

cuvab-ı /cevab-ı(V65, 27. başlık)

cuvabı/cevabı(V65, 12. başlık)

hürmet/hurmet(V 2303-16)

hürmeți/hurmet-i(V91, 2460-15)

miñ/muñ(V 1830-20)

munı/munu(V 1921-7)

munuñdın/munuñ-dın(V 1966-24)

önür / onuur(V64,1624-7)

su/suu(V87, 2339-19)

suu/suu(V83,2051-2)

tapındurğu/tapın-dur-ğu(V 1755-2)

tudz/tuds(V81,2264-3)

tur/tur(V67,1748-26)

turğu/tur-ğu(V87, 2331-11)

uqtun/uq-tun(V81,2265-4)

uu-tedi/uñ-tedi(V69,1805-22)

yalñuq/yalñuq(V 2305-18)

3. 1. 8. /ü/ Ünlüsü

554 örnekte /ü/ ünlüsünün yazımıyla ilgili farklılık tespit edilmiştir.

bedüginçe/beduginçe(V64,1650-33)

bedüg-li/bedug-li(V78,2183-14)

bedük/bedük(V85,2118-1; 85,2147-30; 1961-19; 2296-9; 2314-27)

bedüki /bedük-i(V64,1629-12)

bedük-lük/bedük-lük(V91, 2469-24)

bedüklükke/bedük-lük-ke(V80,2233-4)

bedüktin/bedük-tin(V69,1793-9)

bedür/bedür(V 1757-4; 1757-4)

bedürdze/bedürs-e(V81,2279-19)

bedüt/bedüt(V66,1692-5)
bedütür/bedütür(V94, 2554-8)
bedüz-e/bedüz-e(V 1953-11)
bek-ledüküm/bek-ledüküm(V 1918-3)
bekl-e-güz-i/ bekl-e-guz-i(V66,1703-17)
beküdti- beküd-ti(V63,1580-1)
bekünüg-li/bekünüg-li(V78,2183-14)
bekütür/begü-tür(V94, 2571-25)
belgülüg/belgülüg(V84,2116-35; 91, 2458-13)
belgülüg/belgülüg(V64,1646-29)
belgülüg/belgü-lüg(V 1901-12; 1902-13; 2523-14; 92, 2501-24)
belgülüg/belgülüg(V90, 2430-14)
belgülüg/belgülüg(V81,2286-28; 83,2081-32)
belgülüg-belgü-lüg(V63,1595-17)
belgülük/belgü-lüg(V 1841-4)
belgüz-i/belgüz-i(V 1828-18)
berg-ke/begü-ke(V79,2211-11)
ber-güçi/ber-güçi(V84,2095-14)
berür/berür(V 1761-8; 1762-9; 1933-20; 1934-21; 86,2171-32; 89, 2404-17)
besük/besük(V91, 2448-3; 91, 2448-3; 2297-10; 90, 2417-1)
besür/besür(V 1841-4)
besüt-ti/besüt-ti(V 1905-17)
besüz-e/besüz-e(V 1928-14; 86,2168-29)
betü-tür/betü-tür(V94, 2553-7)
beytig/beytig(V 2306-19)
bile/tüz-e(V 1888-24)
bilgüçi-ler/bilgüçi-ler(V79,2224-24)
bil-medüki/bil-medüki(V 1909-21)
bilür/bilür(V 1857-20; 1932-19; 1939-27; 78,2192-23)
bilür/bilür(V79,2223-23)
birür / berür(V63,1584-5)
bisük/bisük(V66,1694-8)
bokü-tür/bokü-tür(V 1855-18)
budün /budün(V65,1663-9)

budürti / budur-ti(V63,1600-22)
buşüp/buşup(V91, 2451-7)
butun/bütün(V 1863-26)
büke/büke(V88,2354-2)
büt/büt(V 1778-25; 1781-28)
büter/büter(V 1944-2)
bütmese/bütmes-e(V86,)
bütrümez/bütrümez(V82,2027-8)
büts-e/büts-e(V79,2211-11)
bütün/bütün(V67,1726-4; 67,1753-31; 1886-22; 1980-8; 67,1724-2; 80,2234-5; 90, 2436-21; 90, 2436-21)
bütün/bütün(V87, 2324-4)
bütünlük/bütün-lük(V67,1750-28)
bütünlük/bütün-lük(V67,1745-23)
bütünlük/bütün-lük(V66,1687-1)
bütünlük/bütün-lük(V 1866-1; 78,2187-19; 79,2211-11)
bütüp/bütüp(V66,1719-33)
bödürdi/bödürdi(V 1845-8)
bödüz-e/bödüs-e(V 1757-4)
böşüke/büşüke(V90, 2428-12)
budgüz-i/budgüs-i(V80,2257-27)
budüm-süz/budüm-süz (V86,)
budün/bütün(V82,2038-19)
budün/bütün(V84,2086-5)
budürm-e-güü/budürm-e-güü(V 2304-17)
budürz-e/budürs-e(V 2309-22)
budürz-e/budürs-e(V 2530-22)
dünya/dünya(V65,1675-22)
dünya/dünya-a(V67,1742-20; 1979-7; 2001-30; 77,2004-2)
dünyada/dünya-a-da(V67,1747-25)
düşman/düşman(V87, 2330-10)
dünya/dünya-a(V86,2157-18; 86,2162-23)
eđgünlük/eđ-gü-lük(V64,1636-19; 1841-4; 2304-17)
eđgünlük/eđgünlük(V90, 2439-24; 1873-8; 86,2160-21)

edglkke/edg-lg-ke(V 1851-14)
edgn/edgn(V78,2180-10)
edgrek/edgrek(V90, 2431-15)
edlr/edlr(V 1853-16; 69,1799-16; 82,2034-15)
emgetr/emgetr(V 1983-11)
emleymez/em-ley-mez(V 2002-31)
er/sy(V87, 2332-12)
erdg/erdg(V 1897-8)
eitg/eit-g(V 1913-25)
eitgçi/eit-gçi(V 1912-24)
içr/içr(V83,2053-4)
içrse/içrs-e(V81,2280-20; 94, 2560-14)
idlr/idlr(V65,1683-32)
idrgen/idrgen(V 2315-28)
isinr/is-i-nr(V85,2123-6)
isitr/isitr(V 2295-8)
isrz-e/isrs-e(V84,2099-18; 84,2101-21)
itlr/idlr(V66,1701-15)
itlr/itlr(V85,2128-11; 85,2135-18)
itlr/it-lr(V80,2261-30)
iy-menk/iy-menk(V80,2237-8)
keçrdi/keçrdi(V 1888-24)
keçrgen/keçr-gen(V86,2170-31)
keçrmez/keçr-mez(V66,1715-29)
keçrmi/keçrmi(V1955-13; 69,1798-15; 81,2271-11; 81,2271-11)
keçrmi/keçr-mi(V84,2088-7; 88,2367-15)
keçrse/keçrs-e(V85,2122-5; 84,2094-13)
keçr-s/keçr-su(V 1920-5)
keçt/keçt(V66,1704-18)
keçglk/ keç-g-lk(V64,1636-19)
keçg/keçg(V79,2220-20)
keçrse/keçrs-e(V81,2280-20)
kedrz-e/kedrs-e(V 1981-9)
kelr/kelr(V 1841-4; 94, 2562-16)

kesüt/kesüt(V 1766-13)
ket-gülük/ket-gulük(V90, 2439-24)
kirür/kirür(V82,2023-4)
kirür-te/kirür-te(V92, 2505-28)
ködrüm/ködrüm(V78,2187-19)
ködrümi/ködrüm-i(V66,1689-3; 90, 2422-6)
köggüz-lüg/kögdüz-lüg(V81,2282-22)
kögüz/kögüz(V80,2243-14)
köñül /köñül(V65,1656-2; 63,1591-13; 83,2073-24; 1891-28; 1892-1; 1893-2; 67,1743-21;
85,2118-1; 85,2120-3; 85,2121-4; 91, 2465-20; 91, 2471-26; 91, 2472-27; 91, 2473-28; 91, 2475-
30; 92, ; 92, 2478-2; 92, 2487-11; 1784-31; 1785-32; 1821-11; 1852-15; 1933-20; 1940-28;
1963-21; 1986-14; 1991-20; 2294-7; 66,1695-9; 66,1696-10; 66,1700-14; 66,1702-16; 66,1704-
18; 69,1786-1; 77,2011-9; 77,2012-10; 80,2230-1; 80,2231-2; 82,2036-17; 82,2049-30; 82,2049-
30; 86, ; 86, ; 86,2158-19; 88,2364-12; 94, 2576-30)
köñülde/köñül-de(V94, 2577-31)
köñül-i/köñül-i(V66,1719-33)
köñülke/köñül-ke(V 1897-8; 1898-9)
köñülke/köñül-ke(V94, 2579-33)
köñül-ke/köñülke(V80,2253-23)
köñüllüg/köñül-lüg(V91, 2470-5; 1992-22; 81,2282-22)
köñülsüz/köñül-süz(V91, 2470-5; 91, 2472-27)
kördüm/kördüm(V 1963-21)
körek-lüg-lüki/körek-lüg-lüki(V84,2085-4)
körgüçi/körgüçi(V 1939-27)
körgüçidin/körgüçi-din(V 1939-27)
körklüg/körklüg(V91, 2465-20; 66,1700-14; 66,1705-19; 84,2083-2; 91, 2458-13)
körklüg/körklüg(V 1851-14; 79,2208-8; 79,2212-12; 79,2213-13; 79,2213-13)
körklüg/körk-lüg(V91, 2464-19)
körklügüg/körklügüg(V91, 2468-23)
körlüglüki/körlüg-lük-i(V91, 2459-14)
körügli/körügl-i(V 1938-26) körügli/körügl-i(V88,2368-16)
köründi/körün-di(V63,1581-12)
körünğinçe/körün-ginçe(V94, 2563-17)
körünmişin/körünmiş-in(V63, 12.başlık)
körünse/körüns-e(V 1756-3; 2537-29)
körüp/körüþ(V85,2134-17; 81,2288-28; 94, 2550-4)

körür/korur(V85,2118-1; 84,2085-4)
körüşmez/koruş-mez(V88,2368-16)
körüşse/koruşs-e(V88,2368-16)
kötür/kotur(V89, 2403-16)
kötürdi/kotur-di(V64,1642-25; 1882-18)
kötürmişni/kotur-miş-ni(V 1762-9)
kötürse/koturs-e(V84,2116-35)
kötürse/koturs-e(V 1761-8; 1928-14)
közüg/kozug(V90, 2434-18)
közüm/kozum(V63,1589-10)
kümüş-tin/kumus-tin(V67,1725-3)
künde/kun-te(V67,1750-28)
kune/kun-e(V 1762-9)
küç/kuç(V 1771-18; 1785-32; 1877-12; 82,2024-5; 82,2032-13; 83,2055-6)
küçig/kuçig(V84,2116-35)
küçin/kuçin(V82,2035-16)
küçini/kuçi-ni(V82,2030-11)
küçkey/kuçkey(V82,2030-11; 82,2030-11; 82,2035-16)
küçlüg/kuçlug(V 1927-13; 66,1699-13; 66,1699-13)
küçün/kuçun(V67,1738-16; 90, 2427-10)
küden/kuden(V88,2380-28)
küdeşdi/kudez-di(V67,1723-1)
küdeşgil/kudezgil(V88,2363-11; 89, 2392-5)
küdeşmese/kudez-mes-e(V85,2136-19)
küdeşse/kudezs-e(V92, 2480-4)
küdeşse/kudez-se(V86,2169-30; 87, 2346-26; 87, 2350-30)
küdeşs-e/kudezs-e(V92, 2505-28)
küle/kul-e(V69,1806-23; 91, 2476-31; 66,1703-17; 66,1703-17)
küle/kul-e(V86,2162-23)
küler/kuler(V92, 2478-2; 92, 2479-3; 83,2072-23; 89, 2405-18; 89, 2408-21)
külüg/kulug(V69,1797-14)
külüg/kulug(V66,1694-8; 81,2286-28; 83,2081-32; 84,2083-2; 90, 2430-14)
külünç/kulinç(V90, 2442-27)

kümüş/kümüş(V67,1725-3; 84,2098-17; 85,2134-17; 1926-12; 2532-24; 2542-34; 78,2178-8; 89, 2409-22)

kümüşke/kümüş-ke(V67,1726-4)

kün/kün(V 1889-26; 65,1655-1; 65,1670-17; 84,2103-20; 1952-10; 66,1688-2; 69,1787-2; 79,2220-20; 79,2225-25; 80,2258-28; 81,2265-4; 84,2092-11; 87, 2331-11; 90, 2437-22)

künde/künde(V 1814-3; 67,1751-29; 67,1752-30; 66,1705-19; 69,1799-16)

künde/kün-de(V94, 2571-25; 94, 2572-26)

küni/ küni(V65,1660-6; 1814-3; 67,1729-7; 67,1729-7; 67,1749-27; 1977-5; 77,2017-15; 78,2175-5; 78,2186-17)

küni/kün-i(V 1782-29; 77,2010-8; 78,2173-2)

küniçe/künin-ge(V 1928-14; 86,2155-16)

künke/kün-ke(V80,2250-20)

künki/kün-ki(V 2535-27)

künleri/kün-ler-i(V88,2380-28)

künüg/künüg(V 2530-22)

künüm/künüm(V63,1589-10)

künüñ/ künüñ(V63,1583-4)

künli/künli(V80,2232-3)

kür/kür(V 2298-11; 87, 2326-6)

küreş/küreş(V88,2360-12)

küsi/küs-i(V88,2368-16)

küsin/küsin(V81,2279-19)

küvezlik/küvez-lik(V66,1706-20)

küyer/küyer(V82,2032-13)

küvençke/küvenç-ke(V89, 2414-25)

küvez/küvez(V84,2115-34; 66,1706-20)

küvezlik/küvez-lik(V84,2115-34; 85,2119-2; 85,2120-3)

ködürdi/ködürdi(V 1883-19)

ködür-miş/ködür-miş(V 1838-1)

ködürz-e/ködürs-e(V81,2270-10; 87, 2331-11)

ködürz-e/ködürs-e(V87, 2352-32)

kogüş/kogüş(V67,1725-3)

könlün/könlün(V67,1749-27)

köñül/köñül(V 16. başlık; 1991-20)

köñül/köñül(V 16. başlık)

- koñül-lüg/koñul-lug(V91, 2469-24)
korklög/korklög(V67,1750-28)
korküd/korküd(V 2521-12)
korünz-e/koruns-e(V 2539-31)
korünj/korunj(V 2538-30)
korüp/korup(V87, 2347-27)
kosünj/kosunj(V83,2080-31)
koyer-tür/koyer-tur(V88,2382-30)
kudz-e/kuds-e(V87, 2347-27)
kulür/kulur(V 2298-11)
kümüş/kümüş(V81,2278-18)
kynün-lün/kynun-lun(V86,2160-21)
küşüş/küşüş(V 1835-27; 1946-4)
mensedür/mensedur(V 1812-1)
mingüçi/miñüçi(V63,1608-30)
mün/mun(V 1938-26)
müni / mun-i(V64,1628-11)
müni/müni(V64,1644-27)
mürüvvet/muruvvet(V85,2124-7)
mürüvvet/muruvvet(V85,2125-8)
negüdeg/negudeg(V81,2266-5)
nelük /nelük(V65,1674-21; 81,2288-28; 83,2056-7)
nülög/nulug(V79,2217-17)
ödrüm/odrum(V 1963-21; 81,2274-14; 81,2275-15; 83,2075-26; 87, 2332-12; 87, 2337-17; 87, 2339-19)
ödrümi/od-rum-i(V66,1689-3)
ödrümi/odrum-i(V69,1788-3; 78,2191-22; 66,1689-3; 90, 2422-6)
ödrümi/odrumi(V83,2075-26)
ödsüz/od-suz(V 2297-10)
ödüg/odug(V79,2220-20)
ödüm/odrum(V87, 2339-19)
ödür/odur(V 1999-28)
ögdülüş/ogdulmiş(V 1905-17)
ögdülmiş / og-dulmişig(V64,1641-24)

ögdülmiş/ögdülmiş (V65, 12. başlık)

ögdülmiş /ogdülmiş (V65, 27. başlık; 65,1679-28; 64,1652-35; 65,1658-4; 1817-7; 1892-1; 1896-7; 1918-3; 85,2146-29; , 19. başlık; 69, 12. başlık; 81, 8. başlık; 90, 19. başlık; 1770-17; 1835-27; 1850-13; 1930-17; 1948-6; 2528-20; 78,2181-12; 81,2269-9; 90, 2417-1; 90, 2435-20)

ögdülmişig/ogdülmişig(V 1889-26; 1894-4; 67,1751-29; 67,1752-30)

ögdülmiş/og-dülmiş(V63,1605-27; 66,1721-35; 65, 1666-13; 63, 12.başlık; 63,1581-12; 63,1585-5; 63,1590-11)

ögdülmiş-ogdülmiş(V63,1601-23)

ögdülmişig/og-dülmişig(V66,1687-1; 66,1714-30)

ögdülmişig/ogdülmiş-ig(V65,1655-1)

ögdülmiş/ogdül-miş-i(V67,1753-31)

ögdülmişe/ogdülmiş-e(V 1815-4)

ögdülmişke / ogdülmiş-ke (V65, 24. başlık; 65, 38. başlık)

öggüsi/ogğuş-i (V67,1731-9)

öggüsi/og-guş-i(V67,1731-9)

öglenür/og-lenür(V88,2366-14)

öglüg/ogluğ(V 1954-12; 1990-19; 66,1701-15; 80,2234-5; 81,2282-22; 86,2168-29)

öglüg/og-luğ(V66,1701-15)

ögrenür mü /ogrenür-mü(V65,1678-26)

ögrenür/öglenür(V 1819-9)

ögrenür/ogrenür(V65,1680-29; 65,1681-30; 1823-13; 1824-14; 1825-15; 1827-17; 1932-19; 65,1683-32; 88,2366-14)

öğretümedi/ogretü-medi(V69,1794-10)

öğün/ogun(V81,2265-4)

öğünçke/ogunç-ke(V 2292-5)

öğüp/ogup(V81,2263-2)

öğüzler/oguz-ler(V67,1735-13)

ökünç/okunç(V77,2013-11)

öküş/okuş(V85,2148-31; 91, 2454-9; 83,2068-19; 87, 2334-14)

öküş/okuş(V67,1728-6; 85,2150-32; 91, 2454-9; 1767-14; 1827-17; 1844-7; 1850-13; 1859-22; 1946-4; 1954-12; 1955-13; 2538-30; 65,1686-35; 69,1786-1; 82,2042-23; 87, 2332-12; 87, 2333-13; 87, 2339-19; 87, 2340-20; 88,2366-14; 90, 2421-5; 90, 2427-10)

öküşin/okuşin(V87, 2350-30)

öküşreki/okuş-rek-i(V 1885-21)

öldürür/oldurur(V89, 2397-10)

öldürür/oldurur(V 2292-5)

ölüg/olug(V85,2126-8; 91, 2450-5; 1839-2; 1860-23; 1861-24)
ölüm/olum(V81,2286-28; 81,2289-29; 88,2355-3)
ölümke/olum-ke(V89, 2391-4; 89, 2391-4)
ölümüg/olumug(V81,2287-87)
ölümüg/olumug(V89, 2397-10)
ölüp/olup(V88,2378-26)
öbür/obur(V 2293-6; 2297-10; 69,1788-3; 78,2173-2; 88,2383-31; 89, 2393-6; 89, 2397-10)
önür/onur(V65,1680-29; 91, 2451-7)
öñ-gerür/öñ-gerur(V 1842-5)
örüg/orug(V 1852-15; 1867-2)
öteyümedim-öteyümedim(V63, 1592-14)
ötrü/otru(V 1823-13; 1824-14; 79,2207-7)
ötüg/otug(V92, 2498-21; 92, 2498-21)
ötümdi / ötün-di(V63,1585-5)
ötündüm/ötün-düm(V78,2174-3; 90, 2429-13)
ötündüm/ötün-tüm(V 2525-16)
ötünse/ötüns-e(V 2541-33)
ötünse/ötüns-e(V 2545-37; 92, 2498-21)
özlüg/ozlug(V 1870-5)
özüm/özüm(V65,1656-2; 1891-28; 1918-3; 1920-5; 1921-7) özüm/özüm(V90, 2429-13;
63,1589-10)
özün/özün(V 2306-19; 79,2204-4)
özün/özün-i(V 1942-30)
özünni/özün-ni(V89, 2392-5)
özün/özün(V67,1747-25; 1979-7; 81,2288-28; 86,2157-18; 86,2159-20; 88,2363-11)
özünke/özün-ke(V 1917-1; 92, 2509-32)
sekirdür/sekirtur(V88,2383-31)
şemridür/semridur(V 1912-24)
sevinür/sevinur(V80,2230-1)
sevüglüg/sevuglug(V 1894-4)
sevünç/sevünç(V89, 2413-24)
sevünç-lüg/sevünç-lug(V89, 2404-17; 63,1581-12)
sevümdi/sevün-di(V 1872-7)
sevün-miş/sevün-miş(V 1893-2)

sevünmiş/sevünmiş(V80,2230-1)
sevitür/sevitür(V91, 2459-14)
sevmegüçi/sevm-e-güçi(V85,2150-32)
sevüg/sevüg(V 1896-7; 80,2232-3; 81,2281-21; 89, 2404-17)
sevüg-lüg/sevüg-lüg(V 1901-12)
sevügsüz/sevüg-süz(V80,2232-3)
sevünçi/sevünçi(V85,2148-31; 63,1609-31)
sevünçin/sevünçin(V 2304-17)
sevünç-lig/sevünç-lig(V85,2145-27)
sevündürme/sevün-dür-mes-e(V85,2138-21)
sivinür/sivinür(V 2294-7)
söküsi/sök-güsi(V67,1731-9)
söküş/söküş(V85,2148-31)
sözlegüçi/sözlegüçi(V 1912-24)
sözüg/sözüg (V 1912-24)
sözüg/sözüg(V 1913-25; 1916-28; 90, 2440-25; 90, 2434-18)
sözüm /sözüm(V65,1677-25; 1921-7; 90, 2430-14)
sözüm/söz-üm(V 1832-23; 78,2176-6)
sözün/sözün(V 1942-30; 90, 2444-29; 1765-12; 2000-29; 78,2193-24)
sözün/sözün(V67,1747-25)
süşük/süşük(V90, 2440-25)
suu/suu(V83,2051-2)
sü/süü(V 2296-9; 2300-13; 2300-13; 2301-14; 2301-15; 81, 8. başlık; 87, 2333-13)
sü/sü(V87, 2331-11)
sü/süü(V83,2051-2; 89, 2410-33; 89, 2413-24; 89, 2415-26; 90, 2418-2)
sü/süü(V 2309-22; 82,2044-25; 87, 2329-9; 87, 2330-10; 87, 2340-20; 87, 2341-21)
süçig/süçig(V91, 2475-30; 66,1696-10; 83,2070-21; 94, 2576-30)
süçigke/süçig-ke(V84,2092-11)
süçinse/süçins-e(V84,2092-11)
sümez/sümez(V83,2054-5)
sünük/sünük(V79,2206-6)
sürdi/sürdi(V66,1721-35)
sürse/sürs-e(V 2312-25)
süsin/süsin(V87, 2350-30)

süsin/suyu-sin(V81,2267-6)
süzer/suzer(V85,2131-14)
süzük/suzuk(V 1987-15; 80,2237-8)
şoküp/sokup(V81,2268-7)
şosüg/sosug(V91, 2470-5)
şosüm-i/sozum-i(V 1910-22)
şosüñ/sosun(V 1779-26)
sü(Vn)gün/sü(Vn)gun(V88,2376-24)
şubüd/şubud(V84,2095-14)
şuçüg/şuçug(V83,2072-23)
şun (Vn)gük/ ke/sü(Vn)guk-ke(V94, 2579-33)
şüsül-ti/susul-ti(V 1773-20)
şuy/sü(V87, 2332-12)
şuy/sü(V88,2359-11; 89, 2410-33; 89, 2414-25)
şükür/şukur(V65,1686-35)
tedüküm/tedukum(V64,1636-19)
tegişgü/tegiş-gyü(V88,2375-23; 88,2376-24)
tegrür/tegrur(V 1880-15; 80,2060-29; 87, 2348-28; 90, 2428-12)
teguçi/teguçi(V 2293-6)
tegük/teguk(V83,2077-28)
tegümez/tegamez(V 1821-11)
tegür/tegur(V67,1742-20; 1823-13)
tegür/tegur(V 1867-2)
tegürgü/tegurü(V 1822-12)
tegürgü/tegurü(V 2304-17)
tegurmez/tegurmez(V77,2006-4; 77,2006-4; 80,2246-16)
tegurse/tegur-ü(V 2546-38)
tegurz-e/tegur-e(V 1892-1)
telür/telur(V 1896-7)
terlümez/terlumez(V89, 2396-9; 89, 2396-9)
terlür/terlur(V83,2051-2)
teginür/teginur(V67,1733-11)
tirilsü/tiril-suy(V90, 2435-20)
tirilsü-tiril-sü(V63,1585-5)

tirlür/tirlür(V81,2281-21)
tönül/tönül(V85,2121-4; 77,2011-9; 89, 2392-5)
töredür/töretür(V 1821-11)
törtünç/törtünç(V87, 2327-7)
törülüg/törülüg(V78,2196-27; 78,2196-27)
törütürde/törütür-de(V 1818-8)
tü/tüyü(V90, 2441-26)
tükel/tükel(V 1818-8; 65,1667-14; 67,1726-4; 67,1730-8; 67,1739-17; 92, 2482-6; 1766-13; 1881-16; 1994-24; 2535-27; 77,2007-5; 80,2240-11; 80,2261-30; 81,2271-11; 83,2074-25; 92, 2488-12)
tümen/tümen(V 1767-14) tümen/tümen(V 1981-9)
tün/tün(V 1840-3; 80,2250-20; 87, 2331-11)
tünle/tünle(V 2314-27)
tünleri/tünleri(V88,2380-28)
tünüg/tünüg(V 2530-22)
tüp/tüp(V90, 2437-22)
tüpi/tüpi(V85,2132-15; 90, 2438-23)
tüplüg/tüplüg(V66,1699-13) tüplüg/tüplüg(V66,1710-24)
tüplür/tüplür(V67,1734-12)
türkçe/türkçe (V 1826-16)
türkçe/türkçe(V69,1798-15)
türlüg/türlüg(V79,2218-18; 83,2074-25; 63,1590-11)
tüşün/tüşün(V87, 2345-25)
tüşürse/tüşürse(V87, 2347-27; 87, 2349-29)
tütün/tütün(V 1763-10)
tütüş/tütüş(V84,2098-17)
tüz/tüz(V 1759-6; 1986-14;66,1713-27;78,2179-9;80,2239-10;80,2241-12;82,2033-14)
tüzer/tüzer(V85,2128-11; 85,2130-13)
tüzer/tüzer(V90, 2419-3)
tüzlür/tüzlür(V 1824-14)
tüzmek/tüzmek-i(V81,2272-12)
tüzse/tüzs-e(V82,2036-17)
tüzüldi/tüzül-ti(V 1772-19)
tüzün / tüzün(V65,1659-5;90, 2444-29;91, 2456-11; 1965-23; 2306-19;79,2204-4)
tüzüp/tüzüp(V87, 2344-24)

törüz-i/törüs-i(V92, 2497-20)
tuğün-ke/tuğun-ke(V 1856-9)
tūr-lenür/tūr-lenūr(V79,2207-7)
tuslez-e/tusles-e(V94,)
tusülgü / tusulğü(V64,1627-10)
tusün/tusun(V 2000-29; 82,2031-12)
tusünz-e/tusuns-e(V86,2169-30)
tusüp/tusup(V90, 2434-18)
tuşz-e/tuşs-e(V87, 2323-3)
tüü-gük/tüü-guk(V94, 2577-31)
u-u-tedi/u-u-tedi(V69,1805-22)
üç /uç(V65,1660-6; 65,1664-10;65,1667-14;65,1669-16;65,1676-23;65,1676-23; 1877-12)
üçegü/üçegü(V65,1669-16)
üçün/uçun(V 1836-28; 1944-2; 2290-3)
üçünçi /uçun-çi(V65,1660-6)
üçünçi/üçünçi(V83,2061-12; 87, 2326-6; 92, 2505-28)
üçün / uçun(V63,1600-22)
ügri/uğri(V80,2252-22)
ükekçe/ükek-çe(V86,2154-15)
üle/ül-e(V87, 2322-2; 89, 2408-21; 1979-7; 88,2365-13)
üledi/ül-e-di(V69,1786-1)
ülese/üles-e(V81,2276-16; 83,2069-20)
ülgi/ulgi(V 1891-28)
ülgülüg/ulgülüg(V 1837-29)
ülgülüg/ulgulüg(V92, 2501-24)
ülüg/ulüg(V84,2116-35;85,2126-8;91, 2450-5;91, 2454-9; 1854-17; 79,2208-8)
ülüg/ülüg(V64,1646-29) ülüg/ülüg(V69,1797-14)
ülüş/uluş(V65,1686-35; 90, 2428-12)
ündedi/undet-i(V65,1655-1)
üni/un-i(V66,1692-6; 86,2168-29)
ünlüg/un-lüg(V91, 2458-13)
üstün/ustun(V 1836-28)
üstem/üsdem(V81,2280-20)
üster/üster(V91, 2451-7)

üzer/uzer(V90, 2419-3)
üzük/uzuk(V 1987-15)
yedrü/yetru(V 1962-20)
yedür/yedur(V 1867-2)
yedür/yedur(V 2320-33; 2320-33; 83,2053-4; 89, 2403-16)
yedürz-e/yedürs-e(V78,2198-29;81,2280-20;94, 2559-13;94, 2560-14;94, 2561-15)
yedüş-ke/yedüş-ke(V84,2089-8)
yem-kenür/yem-lenür(V91, 2465-20)
yetlür/yetlür(V 1919-4)
yetrüp/yetürüp(V63,1594-16)
yetrür/yetrür(V82,2029-10)
yetürsü/yetürsü(V65,1666-13)
yidür/yidür(V 1929-15)
yidür-miş/yidür-miş(V87, 2335-15)
yidür-tür/yidür-tür(V65,1685-34)
yidürz-e/yidürs-e(V 1927-13)
yitürdüm/yitür-düm(V63,1615-33)
yüder/yüder(V 1875-10; 66,1720-34)
yüdgüke/yüdgü-ke(V 1874-9)
yüdgüke/yüdgü-ke(V 1785-32)
yüds-e/yüds-e(V 1874-9)
yüdügli/yüdügli(V 1875-10)
yüek/yürek(V89, 2399-12)
yügrü/yügrü(V67,1733-11)
yügrür/yügrür(V67,1734-12)
yügür/yügür(V67,1742-20; 88,2370-18)
yük/yük(V 1874-9; 1875-10; 1875-10; 1876-11; 2304-17;83,2066-17)
yükleri/yükler-i(V64,1654-37)
yülek/yülek(V 2541-33; 69,1801-18)
yülüg/yülüg(V91, 2458-13; 91, 2460-15; 79,2208-8)
yülüp/yülüp(V 2298-11)
yürek/yürek(V 1949-7;78,2184-15;81,2271-11;82,2043-24;82,2044-25;83,2055-6)
yüreki/yüreki(V 2310-23)

yürekliğ/yürek-lig(V81,2282-22;81,2285-25;82,2043-24;82,2045-26;82,2045-26;86,2168-29;87,2326-6)

yüreksiz/yürek-siz(V81,2283-24;81,2283-24;81,2284-23;82,2044-25;87,2326-6)

yüreksizke/yürek-siz-ke(V82,2045-26)

yüslüg/yüslüg(V 1854-17)

yüz/ıls-a(V92, 2483-7)

yüz/yüz(V64,1632-15;91, 2464-19;91, 2465-20;91, 2467-22;91, 2467-22;91, 2476-31;92, 2478-2;92, 2479-3;92, 2483-7; 2309-22; 2521-12;66,1707-21;77,2007-5;83,2072-23;87, 2331-11;88,2373-21;89, 2391-4;89, 2391-4;89, 2405-18;89, 2408-21;94, 2577-31)

yüzi/yüz-i(V79,2207-7)

yüzi/yüz-i(V91, 2458-13;91, 2464-19; 1849-11; 1851-14; 1996-25;79,2206-6;79,2208-8;79,2215-15;92, 2488-12; 84,2083-2; 91, 2459-14)

yüz-i/yüz-i(V79,2213-13)

yüzün/yüzün(V 1893-2; 1887-23; 84,2084-3)

yüzinde/yüz-in-de(V 1899-10)

yüzke/yüz-ke(V 1896-7)

yüzüg/yüzüg(V91, 2465-20)

yörüğü/yörüğü-i(V 1848-10)

yüderz-e/yüders-e(V 1876-11)

yürü/yürü(V88,2387-35)

yürüdür/yürüdür(V 1840-3)

yürüdz-e/yürüts-e(V 2301-14)

yürüp/yürüp(V63,1581-12; 63,1587-8)

yürür/yürür(V63,1583-4)

yürekliğ/yürek-lig(V 2293-6)

edgünlük-ke/ edgünlükke(V91, 2454-9)

edlür/edlür(V81, ; 90, 2420-4)

edüg/edüg(V 2520-11)

edük-çi/edük-çi(V92, 2494-17)

edümez/idümez(V91, 2471-26)

egüz/egüz(V80,2243-14)

eldmez/eltmez(V92, 2492-15)

ertüg/erduğ(V 1897-8)

erük/erük(V79,2206-6)

et-lür/et-lür(V94, 2556-10)

- oder-güü/oder-guü(V87, 2342-22)
ođrum/ođrum(V90, 2420-4)
ođüken/ođüken(V 1962-20)
ođün/ođün(V 1925-11; 92, 2493-16)
ogdülmış/ogdülmış (V 16. başlık; 2. başlık; 6. başlık; 1891-28; 12. başlık; 17. başlık; 6.başlık;, 26. başlık;78, 11. başlık)
ogdülmışke/ogdülmış-ke (V 3. başlık; 1888-24)
ogdülmışke/ogdülmış-ke (V 22. başlık)
ogdülmışke/ogdülmış-ke (V 24. başlık; 78, 4. başlık; 69, 1790-6 başlık)
oglüg/oglüg(V 1989-18)
ogsüz/ogsüz(V 1990-19)
oksül-me-ti/ęđü sav-ı(V69,1808-25)
oksümez/oksümez(V83,2054-5)
oksür/oksür(V82,2034-15)
oküş/oküş(V 1841-4; 1846-9; 1947-5; 1954-12)
oküş-tin/oküş-tin(V87, 2340-20)
oküşün/oküşün(V88,2361-9)
oküş/oküş(V63,1597-19)
oldürür/oldürür(V88,2383-31)
orüglük/orüglük(V 1988-17)
osün/osün(V83,2071-22; 83,2080-31)
osün-ge/ osün-ge(V81,2277-17)
osün/osün(V67,1748-26; 2543-35; 88,2371-19; 88,2372-20)
osün-li/osün-li(V83,2080-31)
osün-tin/osün-tin(V89, 2392-5)
ovürz-e/ovürs-e(V88,2373-21)
ulüg/ulüg(V 1860-23)
usük-lük/usük-lük (V 16. başlık)

3. 2. Ünsüzler

3. 2. 1. /d/ Ünsüzü

RRA'da 74 örnekte /d/ ile işaretlenen harfin, nüshada / t/ ile işaretlendiği tespit edilmiştir.

acun-da/acun-ta(V85,2126-8)

açıldı/açıl-tı(V69,1811-28)

aydur/aytur(V79,2228-28)
ayıduğ-ta/ayıduğ-da(V 2521-12)
ayıdz-a/ayıts-a(V 2524-15)
berti/berdi(V 1817-7; 1835-27; 1850-13; 1873-8; 1892-1; 1930-17; 1948-6; 77,2007-5;
78,2181-12; 81,2269-9; 83,2070-21; 90, 2435-20)
bidig-li/bitig-li(V67,1740-18)
biligdin/bilig-tin(V 1775-22; 69,1804-21)
boldı/boltı(V 1767-14; 1773-20; 1860-23; 66,1719-33)
buldı/bultı(V 1774-21)
burdz-a/burts-a(V87, 2341-21)
çerigde/çerig-te(V67,1736-14)
devlet/tevlet(V 1780-27; 66,1702-16; 66,1703-17; 66,1712-26; 66,1715-29)
devlet/tevlet(V66,1711-25)
devletin /tevetin(V66,1715-29)
edti/etti(V 1888-24)
emdi/ęmti(V 1812-1)
ışıdti/ışıtti(V65,1684-33)
ışıddim/ışıttim(V65,1677-25)
ışıdti/ışıtti(V66,1696-10)
ışıgđin/ışıtgđin(V81,2287-87)
itildi/itilti(V 1772-19)
kadığ/katığ(V 1949-7)
kadılz-a/katılz-a(V80,2257-27)
kamıdz-a/kamıts-a(V87, 2328-8)
keldi/kelti(V66,1713-27)
kēnd/kēnt(V90, 2428-12)
kıldı/kıltı(V 1765-12; 1774-21)
kını-da/kını-ta(V85,2138-21)
kiçig-de/kiçig-te(V64,1648-31; 64,1650-33)
kişedi/kiş-e-ti(V 1838-1)
kuğuğda/kuğuğ-ta(V67,1735-13)
künde/kun-te(V67,1750-28)
ođinde/ođin-te(V 1821-11)
ođinde/ođin-te(V67,1740-18; 67,1743-21)

ötündüm/ötün-tüm(V 2525-16)
sekirdür/sekirtür(V88,2383-31)
seniñdin/seniñ-tin(V 2526-17)
sevídz-e/sevíts-e(V83,2071-22)
siligdin/silig-tin(V 1775-22)
töredür/töretür(V 1821-11)
tuğ-ğaq-ı/tut-ğaq-ı(V87, 2342-22)
tudğıl/tutğıl(V67,1748-26)
tuds-a/tuts-a(V83,2069-20)
tudtı/tuttı(V 1768-15; 63,1612-34; 65,1685-34; 66,1695-9; 66,1721-35)
tudulz-a/tutuls-a(V87, 2328-8)
tudz/tuds(V81,2264-3)
tudz-a/tuts-a(V 16. başlık; 1981-9; 82,2025-6; 84,2094-13; 87, 2343-23; 87, 2344-24; 92, 2478-2; 94,)
tüzüldi/tüzül-ti(V 1772-19)
unıdmış / unıtmış(V64,1637-20; 1910-22)
unudm-a/unutm-a(V64,1638-21)
unud-m-a/ unut-m-a(V63,1595-17)
unıdz-a/unıts-a(V81,2287-87)
usadz-a/usats-a(V88,2369-17)
uvudluđ/uvutluđ(V 1866-1)
ündedi/ündet-i(V65,1655-1)
yarlıkadı/yarlıq-a-tı(V 1767-14)
yaruds-a/yaruts-a(V63,1601-23)
yedilür/yetilür(V92, 2478-2)
yedmiş/yetmiş(V67,1746-24)
yedrü/yetrü(V 1962-20)
yider/yiter(V 1763-10)
yorıdz-a/yorıts-a(V 1927-13)
yürüdz-e/yürüts-e(V 2301-14)
ędnip/ętnip(V82,2028-9)
ędti/ętti(V77,2017-15)
ędz-e/ ęts-e(V63,1595-17)
ędz-e/ęds-e(V94, 2562-16)

ędz-e/ęts-e(V87, 2344-24; 92, 2490-14)
ęldmez/ęltmez(V92, 2492-15)
ęşidgil/ęşitgil(V83,2052-3; 90, 2428-8)
ędüken/ętüken(V 1962-20)

3. 2. 1. /t/ Ünsüzü

RRA'da 28 örnekte /t/ ile işaretlenen harfin, nüshada /d/ ile işaretlendiği tespit edilmiştir.

acun-ta/acun-da(V 1972-30)
altun/aldun(V84,2098-17)
bilig-tin/bilig-din(V 1843-6)
buđun-ta/buđun-da(V 1961-19; 1963-21; 1964-22)
busultı/busuldı(V 2301-15)
bütün/buđun(V87, 2324-4)
bütünlük/buđun-luk(V67,1750-28)
ęerig-ten/ęerig-den(V88,2370-18)
itlür/idlur(V66,1701-15)
kamuę-ta/kamuę-da(V94, 2552-6)
kamuğ-tın/kamuğ-dın(V89, 2409-22)
kariş-tur-ta/kariş-tur-da(V 2310-23)
kıl-tı/kıl-dı(V80,2258-28)
oņun-tın/oņun-dın(V88,2374-22)
otuę/ođuę(V89, 2396-9)
ötese/ödes-e(V94, 2565-19)
sen-tin/sen-din(V89, 2388-1)
solun-tın/solun-dın(V88,2374-22)
söz-leti/söz-ledi(V 1844-7)
toğtı/ toğdı (V65, 38. başlık)
tumlıtur/tum-lıdur(V94, 2577-31)
tur/dur(V85,2138-21)
tutar/tudar(V89, 2401-14)
tutçı/tudçı(V 2303-16)
üstem/üsdem(V81,2280-20)
yakıl-tı/yakıl-dı(V85,2137-20)
ęmti/ęmdi(V 1900-11)

ertüg/erduğ(V 1897-8)

3. 2. 2. /s/ Ünsüzü

RRA'da 15 örnekte /s/ ile işaretlenen harfin nüshada /z/ ile işaretlendiği tespit edilmiştir.

baqs-a/baqs-a(V 1890-27)

bas-a/baz-a(V 1898-9)

bassa/bays-a(V78,2179-9)

bers-e/berz-e(V 1828-18)

bolıls-a/bolılz-a(V80,2060-29)

bols-a/bolz-a(V69,1799-16)

isins-e/isinz-e(V78,2179-9)

kaçumas/kaçumaz(V89, 2390-3)

katılmas/katılmaz(V80,2255-25)

kıls-a/kılz-a(V 1892-1)

meş-setü/meş-zetü(V 1826-16)

söşüm-i/sözüm-i(V 1910-22)

tes-e/tez-e(V 1898-9)

yaraşmas/yaraş-maz(V80,2249-18; 81,2270-10)

ers-e/erz-e(V94, 2555-9)

3. 2. 2. /z/ Ünsüzü

RRA'da 120 örnekte /z/ ile işaretlenen harfin, nüshada /s/ ile işaretlendiği tespit edilmiştir.

açılz-a/açıls-a(V 1869-4)

ayıdz-a/ayıts-a(V 2524-15)

avıdz-a/avıds-a(V 1919-4)

avınz-a/avıns-a(V 1929-15)

baçız-ı/ baçıs-ı(V81,2270-10)

baqs-a/baqs-a(V 1900-11; 92, 2484-8)

barmaz-a/barmas-a(V87, 2346-26)

barz-a/bars-a(V89, 2407-20)

basz-a/bass-a(V81,2277-17; 90, 2427-10)

baş-çız-ı/baş-çıs-ı(V85,2124-7)

batz-a/bats-a(V85,2125-8)

baz-mağınça/bas-mağınça(V90, 2426-11)

bedürdze/bedürs-e(V81,2279-19)

bedüz-e/bedüs-e(V 1953-11)

bermez-e/bermes-e(V 1821-11; 2520-11; 85,2136-19; 88,2364-12)

berz-e/bers-e(V 1760-7; 1818-8; 1933-20; 1976-4; 1978-6; 1980-8; 2533-25; 2542-34; 2545-37; 66,1715-29; 67,1728-6; 77,2007-5; 77,2017-15; 78,2191-22; 80,2238-9; 81,2279-19; 82,2047-28; 84,2085-4; 92, 2498-21; 92, 2500-23; 94, 2560-14)

bilmez-e/bilmes-e(V 1968-26)

bilz-e/bils-e(V 1947-5; 79,2218-18; 90, 2428-8)

birikz-e /biriks-e(V65,1664-10)

biriz-i/biris-i(V90, 2418-2)

boldı/boltı(V 1767-14; 1773-20; 1860-23; 66,1719-33)

bolğuz-ı/bolğus-ı(V64,1650-33)

bolılz-a/bolıls-a(V87, 2332-12)

bolz-a/bols-a(V 1907-19; 2294-7; 65,1680-29; 66,1700-14; 69,1789-4; 77,2013-11; 78,2185-16; 80,2244-15; 82,2038-19; 82,2041-22; 84,2085-4; 84,2086-5; 85,2129-12; 88,2359-11; 89, 2415-26; 92, 2507-30)

bululz-a/bululs-a(V86,2162-23)

bulz-a/buls-a(V 1976-4)

burdz-a/burts-a(V87, 2341-21)

buyurz-a/buyurs-a(V81,2280-20)

buzuğlı/busuğ-lı(V90, 2443-28)

çavıqz-a/çavıqs-a(V 1928-14)

çavúqz-a/çavúqs-a(V81,2277-17)

ederiz-e/ederis-e(V84,2094-13)

ıçınz-a/ıçıns-a(V94, 2579-33)

ıdız-a/ıds-a(V94, 2549-3)

içz-e/içs-e (V77,)

ikz-e / iks-e(V64,1624-7)

ilz-e/ils-e(V94, 2559-13)

isürz-e/isürs-e(V84,2099-18; 84,2101-21)

kadıg/katıg(V 1949-7)

kadılz-a/katılz-a(V80,2257-27)

kamıdz-a/kamıts-a(V87, 2328-8)

kederz-e/keders-e(V92, 2500-23)

kedürz-e/kedürs-e(V 1981-9)

kevenz-e/kevens-e(V84,2084-3) kevenz-e/kevens-e(V90, 2433-17)
kılınz-a/kılın-a(V92, 2508-31)
kılz-a/kıls-a(V69,1797-14; 77,2012-10; 87, 2352-32)
kızrak/kırs-raq(V67,1724-2)
kimişz-e/kimişs-e(V81,2285-25)
kisiz-e/kisis-e(V94, 2557-11)
kođz-a/kođs-a(V94, 2554-8; 66,1700-14)
kolz-a/kols-a(V 1822-12)
koyz-a/koys-a(V 2538-30)
kögüz-lüg/kögüyz-lüg(V81,2282-22)
korünz-e/korüns-e(V 2539-31)
korz-e/kors-e(V67,1734-12)
öziñe/ozin-ge(V80,2247-17; 94, 2561-15)
öz-lemez-e /öz-lemes-e(V64,1633-16)
öz-lez-e / oz-les-e(V64,1630-13)
sarusz-a/saruşs-a(V88,2375-23)
serilz-e/serils-e(V88,2379-27)
sevidz-e/sevits-e(V83,2071-22)
sirilze/sirils-e(V63,1610-32)
söz-leti/söz-ledi(V 1844-7)
suví-maz-a/suí-mas-a(V94, 2560-14)
tegürz-e/tegürs-e(V 1892-1)
tegz-e/tegs-e(V 16. başlık; 1899-10; 69,1808-25)
terilz-e/terils-e(V 1976-4; 69,1800-17; 81,2274-14; 81,2275-15; 81,2275-15)
terz/ters(V 1856-9; 1930-17)
terz-e/ters-e(V 2532-24)
tez-e/tes-e(V67,1745-23; 67,1748-26; 80,2251-21; 83,2068-19; 86,2157-18; 91, 2450-5; 94, 2561-15; 94, 2566-20; 94, 2576-30)
tilez-e/tiles-e(V89, 2415-26)
tudulz-a/tutuls-a(V87, 2328-8)
tudz/tüds(V81,2264-3)
tudz-a/tuts-a(V 16. başlık; 1981-9; 82,2025-6; 84,2094-13; 87, 2343-23; 87, 2344-24; 92, 2478-2; 94,)
tusulmaz/tusul-maz(V65,1665-11; 94, 2574-28)
tusulz-a/tusuls-a(V90, 2421-5)

tutz-a/tuts-a(V 2314-27; 81,2277-17)
tüzer/tüş-er(V90, 2419-3)
tüzüldi/tüşül-ti(V 1772-19)
torüz-i/torüş-i(V92, 2497-20)
tüşlez-e/tüşles-e(V94,)
tüşünz-e/tüşuns-e(V86,2169-30)
tüşz-e/tüşs-e(V87, 2323-3)
uqz-a/uqs-a(V 1754-1)
unıdz-a/unıts-a(V81,2287-87)
urunz-a/uruns-a(V87, 2343-23)
urz-a/urs-a(V 1853-16; 87, 2333-13; 89, 2391-4)
usadz-a/usats-a(V88,2369-17)
yadza/yads-a(V 2533-25)
yañzağ/ yañsağ(V64,1651-34)
yaruğ-lız-ı /yaruğ-lıs-ı(V64,1619-2)
yedürz-e/yedürs-e(V78,2185-16)
yedürz-e/yedürs-e(V78,2198-29;81,2280-20;94, 2559-13;94, 2560-14;94, 2561-15)
yençz-e/yençs-e(V 1926-12)
yez-e/yes-e (V77, ; 1929-15; 1976-4;78,2200-31;82,2033-14;85,2136-19;91, 2456-11;94, 2561-15)
yokz-a/yoks-a(V88,2376-24)
yoraz-a/yoras-a(V66,1714-28)
yorıdz-a/yorıts-a(V 1927-13)
yorız-a/yorıs-a(V67,1749-27; 84,2114-33)
yuđerz-e/yuđers-e(V 1876-11)
yürüdz-e/yürüts-e(V 2301-14)
ędilz-e/ędils-e(V 1925-11; 83,2068-19; 87, 2323-3)
ędz-e/ ęts-e(V63,1595-17)
ędz-e/ęds-e(V94, 2562-16)
ędz-e/ęts-e(V87, 2344-24; 92, 2490-14)
ęldmez/ęltmez(V92, 2492-15)
erz-e/ers-e(V 1910-22; 2301-15;65,1668-15;65,1668-15;94, 2562-16)
erz-e/ęrs-e(V 1780-27; 2523-14; 2534-26; 2534-26;67,1730-8;89, 2414-25;92, 2509-32)
ogz-e/ogs-e(V89, 2401-14)
osnez-e/osnes-e(V90, 2420-4; 90, 2421-5)

o'ürz-e/o'ürs-e(V88,2373-21)

üleze-e/üles-e(V94, 2551-5; 94, 2561-15)

üşelz-e/üşels-e(V 1929-15; 86,2163-24)

4. SONUÇ

4. 1. Ünlülerin yazımıyla ilgili olarak en fazla farklılık tespit edilen örnek sayısı /ü/ ünlüsüne aittir. Farklılığı oluşturan nokta ise /ü/ ünlüsünün eksik yazımıyla ilgilidir. Uygur harfli metinlerde /ü/ ünlüsü; kelime başında “elif”, “vav” ve “ye” ile; ilk hecede “vav” ve “ye” ile; kelime ortası ve sonunda ise yalnızca “vav” ile işaretlenir. Bazı durumlarda kelime başında sadece “elif” ve “vav” ; ilk hecede ise sadece “vav” işaretlemesi görülür. Bu durumda eksik yazımdan söz etmek mümkündür. Eksik yazımla görülen bazı örneklerin RRA’da ayırıcı işaretle verilmediği görülür.

4. 2. Ünsüzlerin yazımıyla ilgili olarak en fazla farklılık tespit edilen örnek sayısı /z/ ünsüzüne aittir. Uygur harfli metinlerde /z/ ünsüzünün yazımı /s/ ünsüzünün yazımına benzemekle birlikte, /z/ ünsüzü altındaki nokta ile /s/’den ayrılır. Tarafımızca /s/ olarak tespit edilen örnekler RRA’da /z/ biçimiyle işaretlenmiştir.

4. 3. /a/ ünlüsünün yazımında ortaya çıkan farklılıklar çoğunlukla ünlünün işaretlenip, işaretlenmemesi ile ilgilidir. Nüshada işaretlenmeyen /a/ ünlüsü için ilgili örneklerde RRA ayırıcı bir işaret kullanmamıştır. Verilen örneklerin tamamı kelime içinde görülen /a/ ile ilgilidir. Kelime başında verilen örneklerde ise ortaya çıkan farklılık; harfin eksik yazımla verilmesi ile ilgilidir. Verilen örneklerde, eksik yazımla gösterilen /a/ için RRA tarafından ayırıcı bir işaret kullanılmadığı görülür.

4. 4. /e/ ünlüsünün yazımında ortaya çıkan farklılıklar çoğunlukla ünlünün işaretlenip, işaretlenmemesi ile ilgilidir. Nüshada işaretlenmeyen /e/ ünlüsü için ilgili örneklerde RRA ayırıcı bir işaret kullanmamıştır. Verilen örneklerin tamamı kelime içinde görülen /e/ ile ilgilidir. Kelime başında verilen örneklerde ise ortaya çıkan farklılık; harfin /a/ yazımıyla verilmesi ile ilgilidir. Verilen örneklerde /a/ imlasıyla gösterilen /e/ için RRA tarafından ayırıcı bir işaret kullanılmadığı görülür.

4. 5. /ı/ ünlüsünün yazımında ortaya çıkan farklılıkların tamamı; ünlünün işaretlenip, işaretlenmemesi ile ilgilidir. Nüshada işaretlenmeyen /ı/ ünlüsü için ilgili örneklerde RRA ayırıcı bir işaret kullanmamıştır. Verilen örneklerin tamamı kelime içinde görülen /ı/ ile ilgilidir.

4. 6. /i/ ünlüsünün yazımında ortaya çıkan farklılıklar çoğunlukla ünlünün işaretlenip, işaretlenmemesi ile ilgilidir. Nüshada işaretlenmeyen /i/ ünlüsü için ilgili örneklerde RRA ayırıcı bir işaret kullanmamıştır. Verilen örneklerin tamamı kelime içinde görülen /i/ ile ilgilidir. Kelime başında verilen örneklerde ise ortaya çıkan farklılık; harfin eksik yazım verilmesi ile ilgilidir. Verilen örneklerde eksik yazımla gösterilen /i/ için RRA tarafından ayırıcı bir işaret kullanılmadığı görülür.

4. 7. /o/ ünlüsü ile ilgili olarak 2 örnek tespit edilmiş ve bu harflerin “ö” veya “o(eksik yazım)” biçiminde verilmesinin daha uygun olabileceği düşünülmüştür.

4. 8. /ö/ ünlüsü ile ilgili farklılıkların tamamı /ö/ ünlüsünün eksik yazımıyla ilgilidir. Uygur harfli metinlerde /ö/ ünlüsü; kelime başında “elif”, “vav” ve “ye” ile; ilk hecede “vav” ve “ye” ile; kelime ortası ve sonunda ise yalnızca “vav” ile işaretlenir. Bazı durumlarda kelime başında sadece “elif” ve “vav” ; ilk hecede ise sadece “vav” işaretlemesi görülür. Bu durumda eksik yazımdan söz etmek mümkündür. Eksik yazımla görülen bazı örneklerin RRA’da ayırıcı işaretle verilmediği görülür.

4. 9. /u/ ünlüsü ile ilgili farklılıklar çoğunlukla iki “u” ile işaretlenen örneklerin RRA’da tek “u” ile işaretlenmesi ile ilgilidir. Bu örneklerin tamamı kelime sonu /u/ ünlüsü ile ilgilidir.

4. 10. /t/ ve /d/ ünsüzleri ile ilgili farklılıklar birbirleri yerine kullanım ile ilgilidir. RRA tarafından harfin genellikle ötümlüsü tercih edilmiştir. Verilen örnekler çoğunlukla kelime içinde yer alan /t/ ve /d/ ünsüzleriyle ilgilidir.

4. 11. Uygur harfli metinlerde /a/ ve /e/ ünlülerinin kelime içinde genellikle işaretlendikleri ve bu bakımdan bize Arap harfli metinlere oranla daha fazla okuma kolaylığı tanıdığı bilinir; fakat incelediğimiz Uygur harfli Viyana nüshasında /a/, /e/ ünlülerinin kelime içinde işaretlenmeme oranı bir hayli yüksektir. Bu durum belki de Köktürk yazım geleneğinin bir devamı olabilir. Bilindiği üzere Köktürkçe’de kelime içindeki /a/ ve /e/ ünlüleri işaretlenmez.

Köktürk alfabesinde yuvarlak ünlülerin kalınlık ve incelik özellikleri işaretlenirken, genişlik ve darlık özellikleri; düz ünlülerin ise darlık ve genişlik özellikleri işaretlenirken, kalınlık ve incelik özellikleri ayrıca işaretlenmemiştir. Dolayısıyla Köktürk alfabesini geliştirenlerin “enformasyon teorisi” bakımından Türkçenin kök ve kökenlerinde ünlülerin kalınlık-incelik özellikleri üzerine düşen bilgi yükünün, ünlülerin darlık-genişlik özellikleri üzerine düşen bilgi yükünden daha fazla olduğu bilgisine ya da sezgisine sahip oldukları anlaşılmaktadır (Gemalmaz, 1982). İlk hece dışında ünlülere ait kalınlık · incelik ve (çoğunlukla kök ve gövdede) düzlük yuvarlaklık fonemlerinin yansızlaşması, ikinci ve daha sonraki hecelerin ünlülerinin ilk hece ünlüsü ile kolaylık kanunu gereğince kalınlık · incelik ve (genellikle kök ve gövde seviyesinde) düzlük · yuvarlaklık bakımından benzeşmesi ve giderek genişlik · darlık feminin de yansızlaşması Köktürk yazı sisteminde ünlülerin işaretsiz kullanılmalarını sağlayan nedenlerdendir (Gemalmaz, 1985).

Yazıtlarda ünlülerle ilgili bir diğer uygulama da sondaki ünlüler hariç diğer ünlülerin kelimeye işaretlenip işaretlenmemesidir. Fonoloji düzeyinde, Türkçenin, fonetik dillerde en çok karşılaşılan (CV = ünsüz + ünlü) yapısındaki heceyi tercih etmesi görece çok sayıda olan ünsüzlerin, en az sayıda ve görece düzenli bir sıklıkla kullanılan ünlülere göre enformatif değerlerinin yüksek olmasını sağlamıştır (Gemalmaz, 1980). Dolayısıyla kolaylık kanununa göre, yazıtlarda kullanıldığı kelime tahmin edilebilen (çoğunlukla düz geniş) kelimenin anlaşılabilirlik düzeyi ve geçiş sıklığı da dikkate alınarak genellikle işaretlenmemiştir (Gemalmaz, 1982).

Yuvarlak ünlülerin genişlik ve darlık özelliklerinin işaretlenmemiş olması, (kalın ve ince şekilleri işaretlenmemiş olan ünsüzlerin yer aldığı) kelimelerdeki düz ünlülerin kalın ya da ince özelliklerinin ayrıca belirtilmemiş olması, ağız ve şive seviyesinde yuvarlak ünlüleri genişlik ve darlık; düz ünlüleri kalınlık ve incelik bakımından farklılık arz eden kelimelerin aynı yazılmasına rağmen ağıza ya da şiveye göre farklı okunabilmesine olanak sağlar. Bu durum farklı ağız özelliklerine sahip boyların bir araya gelmesiyle oluşan Köktürk Kağanlığının demografik yapısına da son derece uygun bir model oluşturmaktadır (Mert ve Albayrak, 2013).

KISALTMA VE İŞARETLER

Kısaltmalar

RRA: Reşit Rahmeti Arat Kutadgu Bilig Metin Yayını

V: Kutadgu Bilig Viyana Nüshası

İşaretler

ą: Uygur harfli yazımda işaretlenmeyen /a/

ā: Uygur harfli yazımda, eksik yazım (kelime başında tek “elif”) ile işaretlenen /a/

ę: Uygur harfli yazımda işaretlenmeyen /e/

ē: Uygur harfli yazımda /a/ yazımıyla (kelime başında çift “elif” ile) işaretlenen /e/

ı: Uygur harfli yazımda işaretlenmeyen /ı/

ī: Uygur harfli yazımda, eksik yazım (kelime başı ve ilk hecede “sadece y”) ile işaretlenen /ı/

î: Uygur harfli yazımda işaretlenmeyen /i/

ı̇ : Uygur harfli yazımda, eksik yazım (kelime başı ve ilk hecede “sadece y”) ile işaretlenen /i/
ȯ : Uygur harfli yazımda işaretlenmeyen /o/
ȯ : Uygur harfli yazımda, eksik yazım (kelime başında “ sadece elif ve vav”, ilk hecede “sadece vav”) ile işaretlenen /ö/
u̇ : Uygur harfli yazımda işaretlenmeyen /u/
u̇ : Uygur harfli yazımda, eksik yazım yazım (kelime başında “ sadece elif ve vav”, ilk hecede “sadece vav”) ile işaretlenen /ü/

KAYNAKÇA

- Arat, R. R. (2007). Kutadgu Bilig I Metin, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- Berta, Árpád (2010). Sözlerimi İyi Dinleyin- Türk ve Uygur Runik Yazıtlarının Karşılaştırmalı Yayını (Çev. Emine Yılmaz), Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- Clauson, Sir Gerard (2002). Studies in Turkic and Mongolic Linguistics, Routledge Curzon, London-New York.
- Clauson, Sir Gerard (2017). Türkçe-Moğolca Çalışmaları, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- Coulmas, Florian (1999). The Blackwell Encyclopedia of Writing Systems, Blackwell Publishing, Oxford.
- Crystal, David (2008). A Dictionary of Linguistics and Phonetics, Blackwell Publishing, Oxford.
- Gemalmaz, E. 1980. Türkçenin fonemler düzeni ve bu fonemler düzeninin işleyişi. Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Araştırma Dergisi, 12: 173-195.
- Gemalmaz, E. 1982. Standart türkiye türkçesi (stt)'nin formanlarının enformatif değerleri. Erzurum.
- Gemalmaz, E. 1985. Azerbaycan Türkçesinin ses ve şekil bilgisi, çağdaş Azeri Türkçesi metinleri antolojisi. Erzurum.
- Heselwood, Barry (2013), Phonetic Transcription in Theory and Practice, Edinburgh University Press, Edinburgh.
- Karaağaç, Günay (2013). Dil Bilimi Terimleri Sözlüğü, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- Kutadgu Bilig Tıpkıbasım I Viyana Nüshası (1942). Türk Dil Kurumu Yayınları, İstanbul.
- Mert, O., Albayrak F. 2013. “Köl Tigin Ve Bilge Kağan Yazıtlarının metinlerinde ünlülerin yazımıyla ilgili karşılaşılan farklılıklar”. Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi, 2(2): 86-115.
- Öztekin, Ö (2018). Türkiye Türkolojisinde Transkripsiyon/ Transliterasyon Sorunu. Bengü Dergisi (Yavuz Akpınar Armağanı), 600-613.
- Tulum, Mertol (2000). Tarihi Metin Çalışmalarında Usul - Menâkıbu'l Kudsiyye Üzerinde Bir Deneme, Deniz Kitabevi, İstanbul.
- Webster, Noah (1893). A Dictionary of the English Language (Explanatory, Pronouncing, Etymological and Synonymous with a Copious Appendix), G. & C. Merriam Co, Springfield – Massachusetts.